BAULA
REVISTA

D'ARTS, CIÈNCIES I LLETRES. ANY I – Núm. 1 – TORTOSA – DESEMBRE 1994 EDICIÓ GRATUÏTA

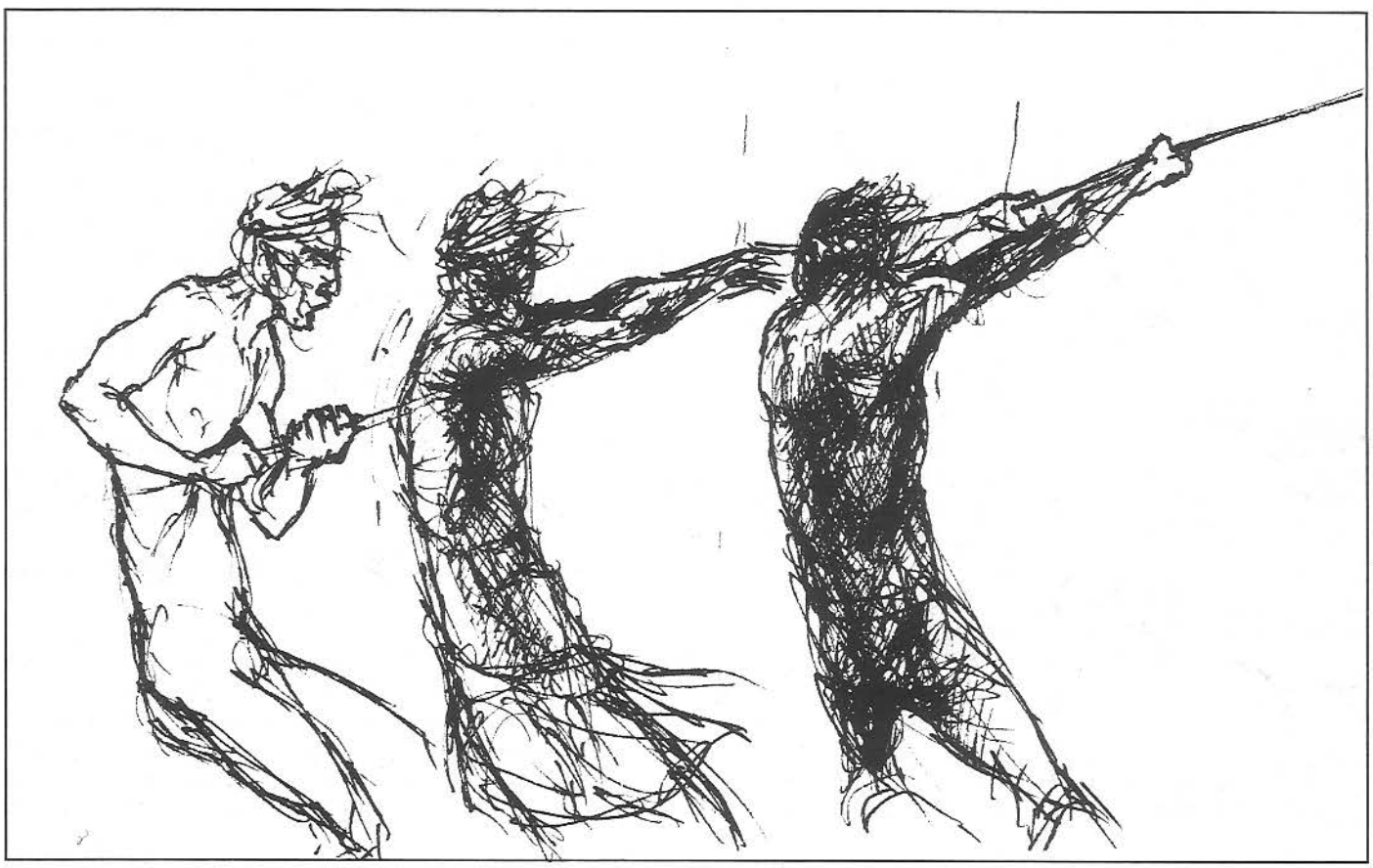

SUMARI

Editorial
Una complicitat indisoluble, un ordenament constant 2
Opinió
La X de les mil cares 3
Poble Nou i los mateixos gossos amb distintos collares 3
La síndrome del "Reality show" 4
Macabra frustració 4
L'etern retorn 4
Consultori sentimental
Consultori sentimental del Dr. Eros 5
Consells de l'equip del Dr. Eros 6
Música ..... 6 - 7 - 8 - 9
Narració
"I vaig pensar que el negre era el color de la bellesa" .. 10
(Cap juguet sense xiquet) 10
"Manuel Pérez i Bonfill o la Cucafera és de fusta" 11
Poesia ..... 12 - 13 - 14 - 15
Concurs
"La trasmudança" 15
La resposta de Tusitala 15
Concurs del Cercle Tusitala 15
Jocs
Els jocs de rol 16
Viatges
Viatge a Mèrida ..... 16 - 17 - 18
Cinema
Ordinadors, digitalització i efectisme nord-americà 18
Ciències
Què són les malalties de transmissió sexual? 19
El contagi de les MTS 19
El xancre tou 19
La SIDA 19
La prevenció de les MTS 19

BAULA
Núm. 1 - desembre 1994
Edició gratuïta

Coordinadors generals:
Montserrat Calvet
Natàlia Lanau
Jaume J. Llambrich
Gustavo Moreno, P.

Col.laboradors:
Marc Curto Turón
Joan Todó
Sònia Castelló
Marta G. Vizcarro
Dr. Eros
Xesco Serral
Roser Brull
Jaume Estupinyà
Emilio Pérez
Anselmo Horta
Carlos López Pablo
Ramon Mascarell
A. Sergio Cuartiella
Marc Duran Sabaté
David Gámez

Estrella convidada:
Manuel Pérez i Bonfill

Edita:
BAULA
revista d'arts, ciències i lletres

Subvenciona:
I.B. "Joaquim Bau" de Tortosa
Associació de Pares d'Alumnes

Dipòsit Legal:
T. - 1.797-94

Imprimeix:
Coop. Gràfica Dertosense
Cervantes, 19. Tortosa

Tirada:
1.000 exemplars

BAULA és la revista de **TOT** l'Institut. Si vols col.laborar-hi pots fer-ho bé mitjançant la bústia, bé contactant amb qualsevol de les persones que hi participen.

baula. la teua

Una complicitat indisoluble, un encadenament constant

Hagués estat realment senzill, atents lectors, desistir dels nostres propòsits incials, mirar de salvar, amb un pretext prou eficaç, el nostre desig de portar al món una revista com la que ara teniu a les vostres mans. Però, tot i que sembli estrany (la nostra generació no passa), aquí ens teniu, disposats a fer-vos saber qui som i què volem. I ara és quan no hi ha marxa enrera: BAULA duu baix del braç el pa més tendre que pot portar una criatura.

I, efectivament, també hagués estat prou fàcil haver triat un nom a l'atzar, que no tingués res a veure amb allò que nosaltres volíem representar. I potser ningú se n'hagués adonat. Tanmateix, la cosa ha anat reseguint altres camins, i el nom BAULA va íntimament lligat als desitjos que hem tingut des d'un principi. Com el seu nom indica, una baula és cadascuna de les anelles d'una cadena, fet que voldria explicar el nostre anhel, sempre benigne, d'un encadenament constant amb l'art, la ciència, la cultura, d'un compromís permanent amb qualsevol disciplina del coneixement humà. Tot això, a un mateix nivell d'importància, com en una cadena, on totes les baules són completament imprescindibles, com en un engranatge, on cada roda dentada no tindria sentit d'existència sense les que la mouen i les que acciona.

A més a més, el nom BAULA podria explicar-se des d'un punt de vista formal. Per una part, el grupuscle gràfic –bau– ens recorda el nom de l'institut que ens ha vist créixer intel.lectualment. D'altra banda, l'aparició també de la partícula –aula– fa encara més notable el fet que la revista surt directament de l'ambient estudiantil, des de les mateixes aules, és a dir, que és una publicació feta pels alumnes i dirigida, primordialment, als mateixos estudiants. D'aquí que ens consideréssem partíceps d'una complicitat indisoluble amb vosaltres, probables futurs lectors, i que esperéssem que aquesta conspiració de l'esperit es prolongui i engendri al menys alguna criatura més. Això sí, naturalment, sempre apostant per la qualitat en les nostres iniciatives de tot tipus. Apostant també pel respecte, la benevolença i la tolerància vers tot allò que compon el nostre entorn vital.

BAULA es presenta incerta, potser insegura en el principi, amb el pas dubtós propi dels infants. Però amb un desig desmesurat de veure acomplits els seus designis, destí de brillantor cabdalosa, fecunda com una promesa que acabarà fent-se vertadera. Ara per ara, només cal esperar i, si de cas, donar les gràcies sinceres a tots aquells amics que feren possible que, BAULA, veigués les blancors de la sala de maternitat. A tots ells, i a vosaltres que ens permeteu parlar-vos, una candorosa abraçada d'afecte i gratitud.

La X de les mil cares

X és la vint-i-quatrena lletra de l'alfabet català (i, per si algú ho vol saber, la vintena de l'alfabet espanyol). X és, en matemàtiques, el símbol de la multiplicació. També és, per als romans (bé, era), el número deu. X és, igualment, el símbol de l'abscissa, l'eix horitzontal del sistema cartesià, i de la incògnita d'una equació.

X, a més, és el cromosoma que determina el sexe de les persones. X són els raigs X, que permeten observar l'anatomia humana (més concretament, i per a qui li agradin aquestes coses, és la radiació electromagnètica de freqüència superior a la visible emesa per un àtom en produir-se el salt d'un electró d'una òrbita externa a una d'interna).

I finalment, sembla que X és la grafia aplicada, amb una "generació" obrint-li pas, a la joventut dels nostres dies. Però, que vol dir, exactament, aquesta X?

Significa que la nostra generació és, per ordre alfabètic, la vint-i-quatrena (o, per als que siguin fans incondicionals de la Reial Acadèmia, la vintena) que ha donat el genere humà? O, utilitzant el sistema numèric romà la desena des del naixement de Crist? No.

Vol dir que amb aquesta generació la població occidental s'ha multiplicat? No, més aviat el contrari.

Significa que, com una abscissa, els joves d'avui en dia ens passem el dia horitzontalment, gitats al catre, dormint si podem? Tampoc.

Es refereix aquesta X a la incògnita de si trobarem feina, o de si cobrarem, en el dia de demà, la jubilació? Ho dubto.

O, en el pitjor dels casos, es refereix al cromosoma, tot insinuant que sols pensem en el sexe, i ens passem el dia mirant pel.lícules X? No.

Vol dir potser que som penetrants en les nostres apreciacions, com els raigs X? No va per'qui: la generació X no té cap significat, ni cap altra raó de ser que la de vendre'ns una determinada roba, d'unes determinades pel.lícules, d'uns determinats llibres i una determinada música (tot això oferit per luxoses multinacionals, és clar) tan joves com la calba del Roldán, i tan necessaris com el paper de wàter. I res més.

'Bocados de realidad', protagonitzat per Winona Ryder i Ethan Hawke, ha estat comercialitzada amb l'etiqueta de film manifest de la suposada generació X

Poble Nou i los mateixos gossos amb distintos collares

per **Gustavo Moreno**

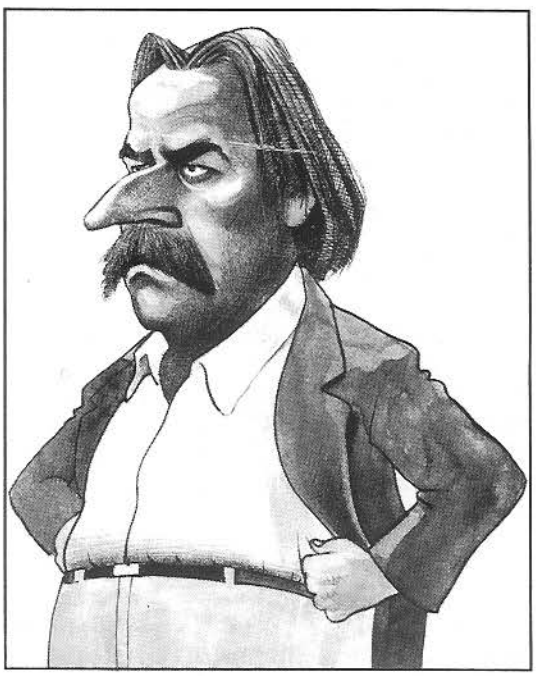

Miquel Cors és l'Antòniu a l'hora del cafè.

Molts sociòlegs d'aquest petit país han volgut considerar la sèrie **Poble Nou** com el fenòmen televisiu més important, en les nostres terres, durant els últims anys. Certament ha suposat una revolució en l'audiència assolida per la cadena autonòmica que ens la passa, però no deixa de ser, penso jo, un fet simplement conjuntural, i no cal donar-li més importància de la que té en realitat.

És veritat que mai una sèrie de producció pròpia havia provocat un seguiment tan pronunciat i una espectació tan significativa en seguir de prop, des de la saleta d'estar, de fet, la recargolada vida d'uns personatges de ficció. En aquest sentit, es podria dir que Televisió de Catalunya ha sabut destriar bé les diferents opcions i escollir la més convenient, donant més mèrit al fet que sigui (**Poble Nou**) un producte casolà.

Però, tot i això, l'èxit formidable que ha assolit **Poble Nou** a mida que han passat els mesos i els cent i escaig capítols que ja s'han emès, s'ha de considerar, com he dit anteriorment, com un esdeveniment eminentment conjuntural, fruit del context més que favorable que regnava quan es van emetre els primers episodis. Primerament, la TV3 es trobava en una situació de deficència en quant a l'existència de culebronades en la seua programació, car d'ençà l'acabament de **Dalles** i el comiat de J.R. i els seus de les nostres pantalles, no havien sabut trobar el producte més adient i que mobilitzés els telespectadors catalans en gran massa. D'altra banda, altres sèries d'aquest gènere, ja històriques a TV3, com són **Gent del barri** o **Veïns** ja havien deixat de ser el que eren, ara havien esdevingut insuficients, pansides, encarcarades, bastant allunyades dels desitjos devoradors que tenia l'espectador mitjà. I a més a més, els anomenats "culebrons" provinents de l'Amèrica Llatina es trobaven en mala forma, i els altres canals oferien productes d'encara més baixa qualitat, no havent trobar un de prou qualitat addictiva per a enganxar tota la gent que s'esperava en un primer moment.

No obstant, Televisió de Catalunya, volent dissimular d'una manera còmoda el seu desig d'afegir-se a la febre dels culebrons, amb unes tècniques de sorprenent elegància, va aconseguir allò que s'havia proposat: anar al capdavant de l'audiència durant aquesta franja horària. El producte, però, no deixa de ser el que és, una culebronada, més, si més no, amb innovacions que en el fons caldria destacar. Per exemple, el seu caire de barretina i de pernil amb pa amb tomata, perquè és cert que sempre fa patxoca, que diria la tieta Victòria, això de veure's, a través de la petita pantalla, les borres del melic propi, i no les borres d'altri. És com quan el nen de la mama surt per la tele i s'avisa les veïnes i prenen cafè plegades. I és que només de veure's per la televisió, als barcelonins, centre de la creació (i se'n riuen de natros, fills que la quinta província), se'ls deuen omplir les galtes de llàgrimes. A més, els guionistes, Benet i Jornet al comandament, han sabut incloure quantitat de personatges arquetípics, tradicionals de la Literatura Catalana de segona fila, retrocedint un esglaó de categoria l'entranyable Senyor Esteve, de'n Rossinyol, tot fent que l'Antòniu Aiguader comparteixi el seus criteris comercials i de la pel.la al puny tancat.

Diuen els experts que **Poble Nou** és la síntesi entre sèries que agradaren als catalans, com van ser **Gent del barri** o **Veïns**, tot oferint un producte nou i amb identitat pròpia, fet que ja s'intentava amb **La Granja** de'n Puyal i la seua vida en un xip. Però, no ens enganyéssem, **Poble Nou** no deixa de ser una culebronada "corriente i moliente", amics meus. Són, com deia una professora d'Història que vaig tindre i a qui recordo amb afecte, los mateixos gossos però amb distintos collares. Això sí, a la catalana, com la crema. Potser per çò és que ens agrada tant, veritat?

La síndrome del "Reality show"

per **Sònia Castelló**

Fins fa ben poc gairebé ningú sabia el que era un "reality show". Actualment són tot un fenòmen sociològic que arrasen els nivells d'audiència de les televisions. Sembla ser que assabentar-se de la vida i miracles dels famosos (encara que últimament el públic sembla inclinar-se envers els no tan famosos) s'ha convertit en un deport nacional vagis on vagis.

Abans qui volia espectacle havia d'anar al cinema, al teatre, o bé al circ. Però ara l'espectacle es pot tenir a casa gratuïtament solament enjegant la televisió quan s'emet algun d'aquests "reality shows" (i, a sobre, amb l'al.licient afegit que suposa el fet que els protagonistes del programa en qüestió siguin "persones reals" amb uns problemes que més de quatre deuen mirar tot i deixant anar una rialleta per sota del nas en el moment d'imaginar el bé que li quedarien aquests mateixos problemes a aquell conegut o coneguda que no és precisament "sant de la seva devoció"). I tenint en compte que en aquest món hi ha més "cotilles" crònics dels que sembla, l'èxit d'aquest tipus de programes està assegurat. Això sí, tampoc hem d'oblidar els que els miren de tant en tant solament per riure a estones en veure i escoltar certs casos que són senzillament impresentables (encara que, personalment, no he aconseguit resoldre el meu dilema individual sobre si el més correcte és riure o plorar davant les coses que la gent pot gosar, explicar, algunes de les quals és possible de qualificar d'autèntics atemptats contra el bon gust).

És inevitable derivar de tota aquesta situació diverses preguntes com, per exemple, on han anat a parar la vergonya i l'amor propi dels que no tenen cap inconvenient a l'hora de ser gravats plorant com uns desesperats mentre expliquen un problema que al sofert espectador li costa Déu i ajuda de desxifrar enmig de tants plors desfets i sanglots incontrolables; d'on treuen els responsables de les seleccions d'invitats les persones, perquè n'hi ha que es convertirien en excel.lentíssims actors amb un parell de classes d'interpretació per a pulir defectes; com ha de ser de recargolada la ment dels guionistes per a transformar, com en un experiment d'alquímia, els drames personals en espectacles d'interès general i públic; quina gràcia troba la gent en el fet de veure aquest tipus de programes; i així fins un llarg etcètera.

En definitiva, siguin o no siguin ètics els donaments d'aquests programes, els índexs d'audiència demostren que els adeptes a aquestes "emocions" no duen cap intenció de canviar de distracció i, en conseqüència, els presentadors guanyen en popularitat dia a dia, sinó que li ho preguntin a Paco Lobatón que, amb la seva particular croada buscant desapareguts de tot tipus, s'ha fet més famós que la Preysler. El que és estrany és que, amb l'elevat nombre de casos resoltos del "**¿Quién sabe dónde?**, Lobatón no hagi intentat trobar a Roldán. De fet no ens hauríem de sorprendre de l'inaudit èxit que està assolint aquesta nova moda perquè ja ho diu la dita: "Qui no té feina, el gat pentina". I és que sempre hi ha temps lliure a les nits mentre es paeix el sopar per divertir-se (o no divertir-se) una estona amb les inesperades sorpreses que et trobes dins un "reality show".

En poques paraules, el que es pot deduir de tot això és que, mentre segueixin havent "cotilles" sensacionalistes empedreïts i gats per pentinar, la síndrome del "reality show" seguirà causant estralls en tan "innocent" població.

Macabra frustració

per **Marta García i Vizcarro**

Era un noi tan bo...

En els seus somnis només hi havia obscuritat. La seva vida era completament nua, ni una sola peça de roba cobria el rostre de la mort que ja era propera. L'amistat per a aquest individu sense nom era un joc absurb, pura traïció. L'única sortida possible era el suïcidi.

Aquell matí, un com tots els altres, es va disposar a apagar d'un cop aquella llum que li cegava els ulls des de feia 18 anys. La corda penjava intacta del sostre. L'eina que el portaria al descans etern. La petita cadira era just baix de la soga. Aquesta petita cosa dotaba sense vida el permetia desfer-se de tot el mal que els seus creadors li havien causat donant-li la vida. La llum cegadora s'apagaria deixant veure la tranquil.litat de les ànimes flotant en un món irreal. Només els planys dels seus propis pares sonarien com bella música, com una amarga cançó de bressol que li tancaria els seus ulls poc a poc. La mare mort, deesa de la salvació, ja estava prop. El noi anhelava les garres de la dama per tots els difunts coneguda.

Pujà sobre la cadireta i agafà aquella serp de cànem que, habent rodejat el seu coll i habent-la intentat estrènyer amb les poques forces que la societat no havia aconseguit desgastar, li esquinçava dolçament la pell. Però en el mateix instant en què anava a desposseir-se del poder que se li havia atorgat, sentí una veu tètrica i suau que li deia: "Hauràs d'esperar, la vida només te la pot prendre aquell déu en el que has deixat de creure".

El noi baixà de la cadireta: amb la moral més baixa que mai va pensar: "No he tingut major frustració en la curta trajectòria de la meva puta vida".

L'etern retorn

Anònim

L'altre dia, a classe de filosofia, endinsat de ple enmig els pensaments de Plató (personatge prou conegut, a hores d'ara, pels estudiants de COU) i més concretament quan el professor intentava fernos compendre algun terme del pensador grec (ara no recordo exactament quin), entre un de tants exemples que donava per veure si per casualitat havíem arribat a entendre el que volia que el nostre cap de suro dilucidés, em sobtà, molt de cop, un: els joves, la gent, no creia en la política perquè la consideràvem injusta. Per què? Perquè havien unes lleis iguals per a tots que, en la pràctica, no resultava ser així.

D'aquesta manera, qualsevol que ostentés el poder podia fer el que li vingués de gust en comptes d'allò que devia fer i que, al cap i a la fi, donava ordre i sentit de justícia a tot aquest ésser monstruós que s'anomena **societat**.

Existeix la posibilitat que aquest camí dugui cap a una societat que s'aniria sometent a aquesta injustícia gradualment, a poc a poc, de manera subtil, inintel.ligible, fins que la personalitat col.lectiva fos remodelada talment com li interessés al(s) governant(s). És clar que després podria sorgir (l'home no és perfecte i les seves obres encara menys) un moviment de la massa en contra d'aquest poder opressor. Seria, doncs, una rebel.lió en contra de la injustícia (i penso en els ciutadans francesos el 1789, en els obrers russos el 1917, en els indis mexican de Chiapas el 1910, en...).

Encara que, potser, després d'haver aconseguit la tan desitjada justícia, es torni a un estat de repressió encara més fort i violent que l'anterior... No seria la vida i el que l'envolta, com el foc d'Heràclit, un continu anar i tornar?

Consultori sentimental del Dr. Eros

Les preocupacions consumeixen l'energia, dificulten el pensament i maten les ambicions: és possible fer alguna cosa eficaç per a suprimir aquestes preocupacions?; aquest consultori està dissenyat per a superar les dificultats i preocupacions amoroses i sentimentals. El consultori ofereix una sèrie de "fòrmules" pràctiques que poden aplicar-se a molts de casos; esperem que s'apliquin i es desenvolupin amb satisfacció. És aquest el nostre objectiu.

"AMOR NO ES MIRARSE EL UNO AL OTRO,
SINO MIRAR LOS DOS EN LA MISMA DIRECCION".

L'equip del Dr. EROS

– Sóc un noi tímid i no tinc el coratge de demostrar el meu amor cap a una noia autènticament perfecta. Ella és una noia pèl-roja, alta, un tipo model, aquesta noi fa COU B. Voldria coneixer-la i arribar a penetrar dins del seu cor, Cada piga seva em provoca un... Ajudeu-me! (cor destrossat).

Pel que es veu, no coneixes a la teva noia perfecta, aquest problema desgraciadament afecta a un 89% de la joventut. Et podré dir, que no desesperis, primer que tot fes que ella noti la teva presència, ja saps!, un xoc fortuït, un tens una cigarreta? (si no fuma descarta-ho, la pots ben pifiar. OCO!), després cada cop que la vegis, regala-li un somriure, i poc a poc veuràs com la naturalesa humana us porta a fer grans xerrades. Sigues valent, a tots ens agrada gent simpàtica, això si! no et precipitis. (Però tampoc no tardis, entra prudentment).

– Eros: Sóc una noia que està bojament enamorada d'un noi (que no sé com es diu) ros, d'ulls blaus, és alt i normalment porta ulleres. Fa 3è F. M'agradaria saber que puc fer per a que ell es fixi en mi després d'haver-lo conegut. (D'una Sagitari).

Una vegada ja l'has conegut, a saco! De primeres parla-li com a la teva amiga, amb naturalitat, però sense fer les "cosetes mig infantils" que fas davant d'ella (això li passa fins i tot al Sr. Aznar, és condició humana). Que vegi ell que ets una noia interessant, única, amb ambicions, i si en saps, demostra-li el teu sentit del humor. Pensa que tens molt a guanyar, que amb ell serà la dona més feliç del món. Amb aquesta idea demostraràs el teu amor sense adonar-te'n i les coses sortiràn rodones i quan menys t'ho esperis. Tot aquest efecte també és condició humana, així que ja saps què fer, fes-lo sentir a l'Olimp, com un Déu, i ell farà que tot l'any sigui primavera per a tu. Ànims!

– Eros: Sóc una noia que està bojament enamorada d'un noi que es diu Anselmo. Quan el veig passar per davant meu començo a tremolar i se'm congelen els dits dels peus. Ens han presentat un cop però no ens saludem. Què puc fer per atreure la seva atenció? (Una de 3è).

Aquest és un problema de timidesa, no siguis pessimista i pensa que ell no et saluda perquè les vegades que us heu intentat saludar tots dos ho heu fet sense convicció, pensant que quedaríeu amb ridícul (cosa que no interessa fer davant del teu somni). De segur que ho heu pensat els dos, no només tú, així que tranquil.la! La pròxima vegada que el vegis, vés a dir-li algo, amb decisió! I li recordes el dia que us van presentar a tots dos, i d'aquí traureu altres temes, posa-li valor! De ben segur que després d'haver trencar el gel, ja us saludareu, i a més a més en molta convicció, us somriureu, us intercanviareu mirades, xerrades i sentiments. I de ben segur que si ho portes bé, el teu desig es farà realitat. Actua!, recorda: l'amor no té fronteres, ets tú la que te les poses.

– Dr. Eros: Som dos nois de COU i tenim un amic que, pobre, està bojament enamorat d'una noia decididament immutable, és a dir, que no li fa cas. El noi ja porta un any anant darrera d'aquesta i ella sempre li dóna carabasses. Nosaltres creiem que hauria d'intentar oblidar-se d'ella, mirar de trobar una altra xiqueta que'l meresqués, però ja estem cansats de dir-li-ho i no hi ha manera que ens faci cas. Què hauria de fer el nostre amic? Que hauríem de dir-li o fer per a ajudar-lo, nosaltres? (Gràcies)

"Si la quieres y la deseas, no desesperes y espera", aquest deu ser el lema del vostre amic, sobretot que no desesperi, no hi ha perquè renunciar, si ell l'estima de debò serà difícil traure-li del cap, així que... a per ella, ja que per moltes carabasses no és lògic que abandoni. El vostre amic pot ser el seu príncep blau, per què no? Només fa falta que ella se n'adoni, i quan li falti algú amb qui estar, de ben segur que pensarà en el vostre amic, i ella, de tant de pensar, arribarà un moment en què es plantegi si li agrada o no (eficaçment comprovat), estarà confosa. És en aquest moment on vosaltres sou clau, ara! Teniu que saber quan fer-ho! Ell, mentrestant, que serri i xerri amb ella, però que no es faci el pesat. Vosaltres l'heu d'animar, i, sobretot, convèncer a la noia, parlar-li d'ell, i contar-li les seves virtuts, dir-li que és molt bon tipo i totes aquestes coses. Si la química no falla, tot sortirà com la seda, així que treballeu en equip i ajudeu-lo, segur que us necessita.

– Sóc una noia de COU i m'agrada un noi que va amb mi a classe. M'agradaria saber què he de fer per saber si li agrado. (Una maxacada).

Pos ja tardes! A què esperes!, si ell no va amb cap noia, tens molt guanyat, l'únic que tens que fer és entrar en el seu cor. I com? Ja que el veus molt a sovint, i teniu moltes estones soltes, lo millor sirà parlar amb ell. Interessa't pel que li agrada, encara que tú ho detestis. Per exemple: les carpetes són un reflexe viu de la personalitat de cadascú; si porta una col.lecció de Ferraris apegats, investiga sobre aquests cotxes i parla amb ell sobre els teus coneixements motorístics, de bén segur que el deixaràs sorprés, i ell et trobarà, doncs, super-interessant. Ara!!! Assegurat del que dius, si de la seva passió li fas o dius una pífia, per molt de cotxes que sàpigues, et trobarà una mutant de la seva realitat. Has vist si és fàcil!!! Investiga què li agrada al teu noi; i a estudiar, ell et posarà la nota.

Comença ja i no tardis, pot ploure molt!!! CARPE DIEM.

BAULA és la revista de **TOT** l'Institut. Si vols col.laborar-hi pots fer-ho bé mitjançant la bústia, bé contactant amb qualsevol de les persones que hi participen.

baula. la teua

Consells de l'equip del Dr. Eros

NO'T TALLIS!!!!! et poses roja si algú molt especial et mira i et somriu? Tremoles quan un mestre et pregunta a classe? Et quedes sense veu si a una festa et volen treure a ballar?

DONCS ja és hora que trenquis aquestes fronteres, aquests paranys, i a per totes que la vida són 2 dies i ves a SACO!!, COM???? Llegeix les 20 regles que t'oferim i... NO'T TALLIS!!!!!!!!!

1a. Saluda amb naturalitat... –a tothom, a tots agrada–.
2a. Mira sempre als ulls de les persones,... –seràs més enigmàtic, et sentiràs segur–.
3a. Somriu, si us plau, –fes estallar la teva energia positiva i cultiva confiança–.
4a. Expressa't sense temor, –pots practicar-ho amb els amics–.
5a. Demostra qui ets, –camina com si volguessis tocar el cel, recte i segur–.
6a. Organitza tertúlies informals, –a la gent li agrada lo diferent–.
7a. Escolta als demés, –sigues atent i sincer quan altres parlin, presta atenció–.
8a. Participa a classe, –manifesta les teves idees i lo que opines sense por–.
9a. Tingues arguments, –pensa el que has de dir, i no diguis barbaritats–.
10a. Escriu un diari, –plasma-ho tot en un diari, ajuda a conèixer-te i a confiar en tú–.
11a. Mostra't ferm, –si et presenten algú, intenta un contacte ferm però sense invaïr el seu territori. Transmetràs seguretat–.
12a. Mira't a l'espill, –per a que el demés ens trobin bé, hem de sentir-nos bé amb nosaltres mateixos, mostra seguretat–.
13a. Sigues especial, diferent, –no ens agrada la monotonia–.
14a. Coqueteja una mica, –és una fòrmula bàsica d'atracció–.
15a. Exterioritza els teus sentiments, –fes veure lo que sents, lo que et preocupa o t'alegra, desitgen saber el teu interior–.
16a. Moute! –sigues actiu i inquieta per a apendre–.
17a. Renova la teva imatge, –personalitza't i posa't roba guapa i atrevida–.
18a. Toc de sensualitat, –fes-te aquell look que els teus pares detesten i a tú et porta de cap–.
19a. Aixeca la teva moral amb els bons recors, –quan creguis que no ets capaç de conseguir-ho, recorda aquella vegada en què tot va sortir bé. Ara sortirà millor–.
20a. Posa-li IMAGINACIÓ IMAGINACIÓ IMAGINACIÓ IMAGINACIÓ IMAGINACIÓ..., –pots convertir lo més monótono en algo alegre i divertit. SIGUES DIFERENT; ÚNIC; AUTÈNTIC–.

Salutacions del Dr. EROS i el seu equip. *ÀNIMS!!!!*

MÚSICA

Comentari discogràfic:

CRASH TEST DUMMIES "God Shuffled His Feet"

Què podem dir d'un conjunt que es fa dir "maniquís per a proves d'impacte de cotxes" i que té cançons titulades Mmm Mmm Mmm Mmm?

En principi direm que són una de les últimes sensacions dins del món del folk-country americà i que, a més de tenir un portada de disc fantàstica i títols raríssims, allò que més ha impressionat a la crítica és la veu barítona (molt greu) del seu cantant i escriptor de tots els temes, Brad Roberts. És un disc recomenat per Baula per a tots aquells que siguin menys radicals i necessitin l'ajut d'un disc amb molta harmonia i sons acústics.

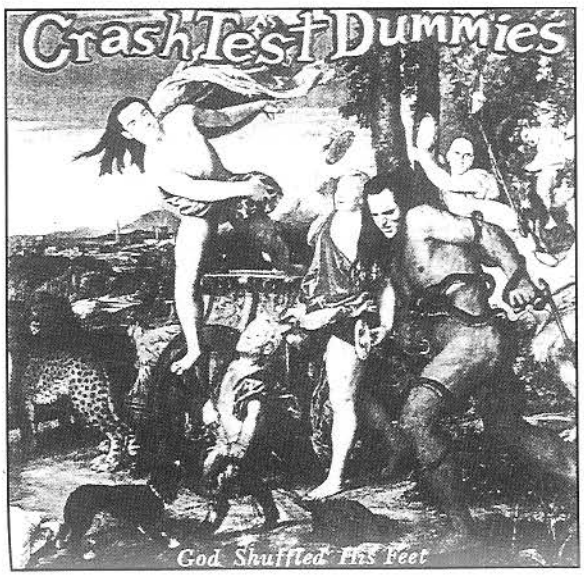

ERIC CLAPTON "Retorn al blues i visita a Espanya"

Aquest monstre de l'història del rock publicà, d'octubre passat, un nou disc de blues. L'àlbum, titulat "From the cradle" (Des del bressol), conté un grapat de versions de clàssics del blues que influenciaren i formaren Clapton en la seva joventud. És un disc que retorna als seus inicis amb John Mayall i els Blues Breakers (cap als anys 66-67) i que intenta recuperar aquell so i combinar-lo amb el caràcter dels anys noranta. En aquesta proposta, el senyor "slowhand" s'arrisca proposant-nos allò que millor sap fer. Esperem que amb la seva visita a Barcelona, al maig del proper any, ens ho demostri.

Comentari d'àlbums:

SUEDE "Dog Man Star" (Pop britànic)

Difícil segon àlbum d'aquest grup anglès poc conegut al nostre país en el que es segueixen depurant sentiments de nostàlgia i alliberament. En l'àlbum destacaria dues coses, la primera és la veu nasal i ampulosa del seu cantant i líder indiscutible, Mr. Brett Anderson, que aguanta els vendavals de ser el hype britànic més escandalós dels últims anys, tot cantant amb convicció, lliurament i autoestima. Finalment, destacaria la cançó "The Wild Ones", com a millor cançó de Suede amb diferència, i que reflexa el caràcter ambiciós i autoritari del disc.

Xesco Serral

UMPAH-PAH, bilingües per **Joan Todó**

Els Umpah-pah, amb els seus nous discos, **Bordell** i **Triquiñuelas al óleo**, se l'han jugada. Si, igual que el Serrat, ho han encertat, o tal com els Sopa de Cabra, l'han espifiada, ja ho veurem.

Igual que els Sopa, Umpah-pah provenen d'una companyia independent, Salseta Discos, de Girona. La seva carrera discogràfica s'iniciava el 1991 amb **Raons de pes**, un disc certament prometedor, i definidor del que seria l'estil dels gironins: una música no excessivament comercial, tampoc molt experimental que diguéssim, i unes lletres senzillament extraordinàries.

El tema més conegut del disc, *"La cachimba"*, un reggae dedicat a la marihuana, faria que més d'un arribés a definir els Umpah-pah com a un grup d'aquest estil: **Bamboo Avenue**, el segon llarga durada, posaria les coses al seu lloc, marginant la música jamaicana i obrint-se al mateix temps a múltiples estils, sota les influències mestres del cantant de spul irlandès Van Morrison, i els Doors (molt admirat en Jim Morrison per l'Adrià Puntí, el cantant del grup gironí).

I ara, els Umpah-pah presenten dos discos alhora, un en castellà i un altre en català, en el segon intent d'un grup de rock català d'entrar, mitjançant la llengua, en el mercar espanyol. El cas dels Umpah-pah, tanmateix, no és el mateix que el de Sopa.

El públic del grup d'en Puntí no és un públic adolescent com el de Sopa de Cabra, Sau i la resta de grups catalans; la seva música, i sobretot les lletres, són molt més el.laborades, més difícils. Els nous discos, doncs, van adreçats a un públic diferent. Hi ha, a més, el prestigi crític dels Umpah-pah entre la crítica espanyola, molt superior al de qualsevol altre grup sorgit els darrers anys cantant en català.

Finalment, resulta que **Triquiñuelas al óleo** no és més que un pont per a que el públic castellà difereixi més fàcilment (sobretot en directe) els temes en català de **Bordell**. Segons els membres del grup, la seva il.lusió és que el disc català es vengui fins i tot a Sevilla. Això, de fet, es reflecteix en la música, molt més primària en **Triquiñuelas al óleo**, molt més cuidada i madura dins **Bordell**.

El problema, de fet, no està en que Umpah-pah hagin tret un disc en castellà, o en que ho fessin els Sopa de Cabra (que prou que els ho van tirar en cara, ingenus d'ells); el problema està en que un grup català, cantan en castellà (exemples n'hi han a munts: El Último de la Fila, de Vic; OBK, de Badalona; Los Sencillos, de Barcelona, etc, etc,...) ho tingui, malgrat les subvencions de la Generalitat, molt més fàcil per a vendre i medrar que un grup com els Umpah-pah o els Kitsch, no necessàriament millors ni pitjors.

TRIQUIÑUELAS AL OLEO - UMPAH-PAH

Recordant al millor per **Roser Brull**

Kurt Cobain

"Mira els de la 'MTV Unmplugged'. És acollonant! Qui dimonis compra aquest discs? No ho puc entendre, si als nois els hi agrada el Rock més dur, com és que els Umplugged tenen èxit?" Alice Cooper. –The last Temptation–

La febre dels Umplugged ens invaeix de nou: Però no és senzillament aquesta febre la que omple el meu cervell, aquest cop senzillament és la ràbia que em produeix la pèrdua d'aquesta porció tendra de vida. Aquest Umplugged és una mena de recordatori fúnebre d'un personatge mític i etern: KURT COBAIN. Aquest anomenat "Umplugged in New York", fou gravat el 18 de novembre del 93 per la cadena musical MTV, a Nova York. Inclou temes dels diferents elepés de Nirvana, des del "Bleach", com About a Girl, fins al "In Utero", com Dumb o Pennyroyal tea, passant per "Nevermind", com Polly o Come as you are. També inclou versions de D. Bowie com "The man who sold the World", entre altres.

Kurt Cobain, reconegut actualment com un dels compositors de més gran talent del món actual, va nèixer a Aberdeen un dia fred, l'hivern del 1967. Des de molt petit s'havia caracteritzat pel seu excentricisme i ell mateix afirmava que "but since the age of seven, i've become hateful towards all humans in general". Marxà de casa als 17 anys, i durant molt de temps visquè sota un pont amb uns amics, treballant en diversos i diferents llocs, des d'ajudant de dentista fins a cambrer. Més tard decidí marxar d'Aberdeen cap a Seatle, on conegué a Kris Novoselic amb qui més tard formaria Nirvana, juntament amb Chad Chamming (el bateria), primerament anomenat Skid Row (res a veure amb el grup de Sebastian Bach); aquest últim, però, fou expulsat del grup, deixant via lliure a Dave Ghrol. Fou durant aquest temps quan començà a experimentar amb les drogues, les quals el transformaven amb un ésser extremadament violent. El van acompanyar fins l'últim moment. Nirvana gravà el seu primer disc l'any 1989 (Bleach), però no fou fins a l'any 1991 amb "Smells like teen spirit" (Nevermind) que començaren a assolir l'èxit d'aquest disc, que capgirà el mercar discogràfic i féu que la seva popularitat aumentés molt i massa aviat. Kurt Cobain es casà amb Courtney Love a Hawai, amb la qual tingué una filla, Frances Bean Cobain.

Durant aquest últims anys, Kurt Cobain tornà a les drogues, amb intents fracassats de rehabilitació. Els rumors de l'aparició d'un nou disc no són del tot evidents, encara. Kurt pateix una úlcera d'estòmac, la qual cosa fa que torni a les drogues, encara que és conscient de l'efecte que aquestes li causen: "Es alguna cosa que em destrossa". L'èxit pareix que tormenta a Kurt, però tot i això l'any 1993 Nirvana treu l'últim disc, primerament anomenat "I hated myself so much and I want to die". Els primers símptomes de depressió es fan molt evidents, i els rumors que ja no sent passió per la seva vida, seràn descoberts pocs mesos després. "In utero" recull una sèrie de temes referents a la mort i el suicidi, tema que engrescava a Kurt Cobain: "Estic obsessionat per la connexió que hi ha entre la vida i la mort". Durant la gira, Kurt torna a prendre drogues, ja que no pot soportar més la pressió que li suposa ser famós, perquè durant els primers mesos del 1993, declara estar-ne tip de l'èxit: "Sento com si la gent volgués que em morís..." "Sóc una persona massa versàtil, sotmesa a canvis d'humor i que no conté passió. Em sento com una titella abans de sortir a l'escenari. El fet es que no puc enganyar a ningú." "Ja no em divirteix aquesta vida, no la puc tol.lerar més."

El primer intent de suicidi fou el 4 de març; Kurt fou trobat al terra de l'hotel amb una sobredosi de Cava, Roipnol i Hidrat de Clor (medicaments que es prenia per a l'estòmac). Fou només una de les tantes proves del seu malestar general: "Mai deus mesclar les drogues i l'alcohol, ja que la mort és segura"? Però això que ell afirmava no l'importava pas, ja que dos mesos més tard, es suicidava amb un tret al cap, fent que fos identificat per les seves empremtes dactilars. Restava sol a casa i només deixà una nota on demostrava l'amor per la seva filla i esposa, uns videojocs i una cinta de l'últim disc. El cadàver de Kurt Cobain fou trobar per Gary Smith, un electricista. Avui, set mesos després, ningú recorda el mític Kurt Cobain, avui només flors necrològiques adornen la seva tomba, avui llàgrimes de foc encenen la passió de les seves cançons, avui Kurt Cobain per sempre...

"And remember: It's better to burn out, than fade away. Peace, love, emphaty. KURT COBAIN."

r:b.p.

R.E.M.: canvi de freqüència

El nou disc dels R.E.M., **Monster**, ha desconcertat més d'un; sobretot, a aquells que els descobriren amb **Out of time**, el seu setè àlbum. Acostumats com estàvem a un so bàsicament acústic i preciosista, el que ara ens ofereixen és com una bofetada a la cara.

En realitat, el canvi no és tant. R.E.M. continuen sent R.E.M., però electrificats, com en els primers temps, en l'etapa alternativa del grup. Tot i això, **Monster** no té res a veure amb aquella época. És molt més agressiu, i més contemporani; el grup s'ha sotmés a una reactualització que, igual que l'allunya del classicisme d'**Automatic for the people**, l'apropa al rock alternatiu més recent, però també al soul, al funk o fins i tot a la dance music (és el cas de la sorprenent "King of comedy").

Lliures com mai gràcies a l'èxit dels seus últims discos, els components del grup exprimeixen al màxim les seves possibilitats. Scott Litt, un cop més, s'encarrega de la producció. Aquesta, en **Monster**, és tan minuciosa com de costum, potser més. Com a únic convidat, hi ha Thurston Moore, guitarrista dels Sonic Youth, un altre dels grups destacats del rock alternatiu americà.

El primer single (i la primera cançó), és "What's the frequency, Kenneth?", és una mena d'avanç del que és la resta de l'àlbum (tal com passava amb l'acústica i trista "Drive", al disc anterior). No estem, tanmateix, davant un gran disc, com ho eren **Out of time**, **Automatic for the people**, o fins i tot **Green** (1988); de fet, és molt inferior, exceptuant "Crush with eyeliner", un grandíssim tema, no hi ha aquí grans cançons com eren "Losing my religion", "Everybody hurts" o "Man on the moon".

Monster és la constatació, en definitiva, de que, amb quinze anys de carrera a les esquenes, al moviment ràpid de l'ull encara li queda corda per a una bona estona (posem-hi quinze anys més, com els Stones), però que el grup no és infalible, i pot produir un disc fluix com de fet és aquest.

El millor de **Monster**, és que el grup tornarà a la carretera per primera vegada en cinc anys; el 15 de febrer passaràn per Barcelona, en la seva primera actuació a Catalunya (que ja tocava!).

Joan Todó

METAL ZONE

El *Metal*, juntament amb les seves variants, ha estat sempre un estil musical que, derivant del *Rock*, ha rebut en el transcurs dels anys una forta marginació de les masses. Per tal de fer més coneguda aquesta tendència i que en pogueu llegir alguna cosa, hem decidit escriure aquestes línies. Si voleu fer algun comentari, intercanviar material, simplement contactar amb gent que estigui dins la "moguda", poseu-vos en contacte amb nosaltres mateixos. A continuació us oferim una entrevista amb el cantant, Paco Tapies, d'una banda de la comarca, Necropsy. El quintet practica un *Death Metal* sense cap tipus de concessions. No us la perdeu.

(entrevista a PACO TAPIES)

Biografia

Grup provinent d'Amposta, Tarragona. Es formà cap octubre del 90. En aquells temps en forma de tercet: Alex, Xavi i José. No fou fins quatre anys deprés quan el grup trobà Paco, vocalista de Tortosa. Fou llavors quan, després de diversos mesos d'assaig, el grup decidí gravar la primera demo. Aquesta fou gravada als Metall Pesad Studios (barcelona) durant els dies 9, 10 i 11 de juny del 93. La demo està formada per cinc temes i es titula *When desire becomes reality*. Poc temps després, el grup contactà amb Anaconda Records per tal d'editar la demo, la qual es posà a la venda el passat octubre del 93, amb una presentació més que digna i un so veritablement professional, podent-se aconseguir a través d'Anaconda Records [(93) 305 56 08], discs Altadill, única tenda de la comarca on es ven, o bé contactant amb algun dels components de la banda. Mesos després de posar a la venda la demo, s'uneix a la banda un nou component, provinent de la formació tortosina de *Human Waste*, Carlos. Conseqüentment, la banda queda constituida per gent d'Amposta i Tortosa, amb la qual cosa la formació actual és: Paco Tapies (veu), Xavi i Alex Valero (guitarres), Carlos Matheu (baix) i José Herrera (bateria). Actualment, després de diferents concerts per tal de promocionar la demo, dels quals podria destacar-se'n el del 29 d'octubre a la sala KGB de Barcelona, la banda intervé en un compacte recopilatori, amb dues de les cançons de la seva demo, juntament amb d'altres de diferents grups catalans de *Death Metal*. Els temes per al segon treball ja estan composats. Aquest, serà gravat pròximament i podria ser editat en format de demo (cassette) o MiniCD.

Torn de preguntes

• **Com definirieu la vostra música?** *Hi ha gent que ha escoltat la demo i la cataloga de Brutal Death Metal. Nosaltres no solem posar el mot Brutal al davant, no per cap raó en concret, ens considerem una banda de Death Metal sense cap altre tipus d'adjectiu.*

• **Esteu a favor de les etiquetes musicals?** *Les etiquetes tothom les utilitza. En un principi, són necessàries per tenir una idea de l'estil*

musical que fa un grup en concret, però no ens obsessionen. Si algú ens cataloga de Brutal Death Metal o bé només de Death Metal, ens és indiferent, no estem ni a favor ni en contra.

• **Penses que el *Death Metal* ha tingut tant d'èxit degut a alguna causa en concret?** *Amb anterioritat al Death Metal, durant les tres últimes quartes parts de la dècada dels 80, va haver un gran "boom" d'un altre estil metàl.lic anomenat Thrash Metal. Coincidint amb la decaiguda d'aquest estil, van començar a sorgir una sèrie de grups que s'allunyaven una mica de l'esquema del Thrash Metal, practicant una música més ràpida, i per dir-ho d'alguna manera més "brutal". La gent va veure que era un estil amb molta força i amb unes idees tècniques i compositives molt més clares.*

• **Què opines d'aquest nou estil "alternatiu", iniciat fonamentalment pels Nirvana, i que ha causat gran furor en els últims temps?** *No tinc cap opinió en concret. M'agrada algun grup d'aquesta moguda, com els Soundgarden o els mateixos Nirvana, però penso que aquest estil ha agafat una direcció oposada a la que es volia quan es va crear, s'ha convertit en una moda. Les companyies discogràfiques han monopolitzar molt aquests grups i han fet un muntatge de "marketing" increïble. La veritat és que penso que aquests grups no han inventat res de nou, tot i que n'hi ha que estan bé i m'agraden, però no veig que aquest fenòmen sigui per a tant.*

• **Què en penses de la "invasió" *Hardcore*, que mitjançant grups com *Bad Religion, NOFX, Pennywisse* o *Offspring*, estem sofrint aquí a Tortosa?** *Per a mi el Hardcore veritablement no són aquests grups. El Hardcore autèntic, penso, és el que s'escoltava fa uns cinc o sis anys juntament amb molt de Thrash, interpretat per grups com Suicidal Tendencies, D.R.I., M.O.D., Youth Of Today, Wreking Crue, No For An Answer, i d'altres. El fenòmen actual no té res a veure amb el que es practicava abans, que ni entenia de modes, ni sortia pels 40 principals ni estava monopolitzat. Per a mi, aquests grups tenen poc del veritable esperit Hardcore.*

• **Ha tingut bona acollida la vostra demo a nivell nacional?** *La maqueta ha tingut, tant aquí com fora crítiques bastant bones. A nivell nacional, les vendes han anat bé, tot i que no és un tema que ens obsessioni, les crítiques han estat bastant favorables, algunes, fins i tot, millor del que ens pensàvem i en general esperem que la segona encara tingui més bona acceptació.* **S'ha distribuït per l'estranger?** *Sí. Quan vam firmar el contracte teníem assegurada una distribució per part de l'estranger. La prova d'això són les cartes que hem rebut de diferents països i crítiques a revistes i fanzines estrangers, on també les crítiques han estat bones igualment que l'acceptació.* **N'esteu satisfets?** *Sí. Quant a la maqueta estem bastant satisfets. Tot ha anat més bé i tot del que ens esperàvem. Les crítiques, com he dit, han estat bones, la demo s'ha venut, i la gent escriu, i es nota que ha anat bé.*

• **Esteu contents del tracte que us a donat Anaconda Records, la vostra distribuïdora?** *Bé, en part sí, tot i que creiem que qualsevol segell pot fer més del que fa, Anaconda ens ha intentat buscar algun concert, la distribució l'ha feta bé..., dins del que cap s'ha portat favorablement i no tenim cap queixa.*

• **El títol de la demo, *When desire becomes reality*, què significa? És de debò un desig fet realitat?** *És una cosa així. Com sabreu, fer un grup a nivell nacional, des que es forma fins que es grava sol passar poc temps, i això, generalment, deixa molt que desitjar en la producció i en el nivell musical de les demos. Nosaltres vam trigar més de tres anys en gravar la primera maqueta, hi ha hagut qui fins i tot ha dit que ha estat una espera massa llarga, però creen que això s'ha reflectit en el nivell posterior que ha adquirit la maqueta. En realitat, la maqueta, és un desig fet realitat, perquè després de tant temps, hem aconseguit una de les coses que teníem més ganes de fer.*

• **Les lletres de la vostra primera gravació tracten conceptes abstractes com el destí, la realitat, els somnis... Quina és la vostra intenció o voleu comunicar algun missatge en concret?** *La intenció que tenim és no tractar els típics temes de què parlen les bandes de Death Metal, que com el nom diu, mort, vénen a reflectir coses més artificials i obscures. Nosaltres volíem fer quelcom més real; parlar de la vida mateixa, la trista realitat d'avui dia, problemes enfocats a la persona humana, com la soledat, els somnis..., qualsevol tema que sigui palpable, que et pugui afectar de qualsevol manera i en qualsevol moment.*

• **El fet de viure en poblacions diferents, ha afectat les vostres relacions musicals o personals?** *A nivell musical, no. Els components, més o menys, escoltem la mateixa música alhora que també ens agraden molts estils musicals diferents a cadascú. Musicalment parlant no hem tingut problemes. A nivell personal som bons amics i les relacions al grup són molt bones. L'únic que ens ha afectat és que el fet de ser de dues poblacions diferents fa que t'hagis de desplaçar.*

• **Manteniu bones relacions amb els altres grups de la comarca?** *Sempre que estàs dins del món de la música coneixes gent, no necessàriament que faci el mateix estil que tú. Amb qui mantenim més bones relacions és amb els Human Waste, dels quals alguns components estan també a Necropsy. També mantenim bones relacions amb d'altres grups, no tenim cap problema.*

• **Quin és el procés que heu seguit per gravar la demo i treure-la al mercat?** *Jo vaig entrar a Necropsy més tard. Quan jo vaig entrar a formar-hi part, el grup el componien Alex, Xavi i José. El primer que vaig fer va ser aprendr'em les lletres i les cançons. Una vegada vam tenir un nivell d'assajos bons, vam anar a gravar la maqueta. Un cop gravada, l'únic objectiu que teníem era trobar un segell per editar-la. Vam posar-nos en contacte amb Anaconda Recors i en pocs dies vam rebre una resposta favorable, ens l'editaven. Al cap de mes o mes i mig ja estava al mercat.*

• **Hi ha locals per aquesta zona on es pugui tocar tranquil.lament aquest tipus de música o simplement s'hi pugui escoltar mentre es parla amb els companys?** *Desgraciadament, per aquí hi ha pocs locals tant per tocar com per escoltar aquesta música. El més prop que es pot trobar són locals de Vinaròs. Llocs que la gent que està dintre d'aquesta música ja coneix.*

• **Es cert que teniu material nou per una nova obra d'estudi?** *Sí. La part musical de totes les cançons ja està composada, no obstant és possible que encara canviéssim alguna cosa. Tornaran a ser cinc cançons, de les quals a dues els hi falta la lletra. Un cop estigui tot ben preparat i assajat, tornarem als estudis de gravació.* **Continueu en la mateixa línia?** *En general sí. L'estructuració de les cançons i la línia musical segueix sent la mateixa tot i que hem introduït parts una mica més tècniques per tal de fer una cosa més original, que sobresurti una mica de la línia de Death Metal, que fan molts grups de l'estat. Volem fer quelcom més original i personal, encara que la línia continua essent la mateixa, Death Metal.*

• **Quin és el concert que recordeu amb més estima?** *Especialment no n'hi ha cap. Tot i que, en general, el que vam fer aquí a Tortosa a Festes de la Cinta fa dos anys a un local que molts coneixereu, la Petja, on la gent es va portar molt més bé del que ens esperàvem. Va ser un concert realment grat, no perquè hi hagués molta gent, sinó pel contacte que hi va haver entre el grup i aquesta. Va ser molt més animat del que ens pensàvem.*

• **Quins serien els factors que us fan tocar amb més comoditat?** *La comoditat per a nosaltres és la qualitat del so, estem molt més còmodes tocant amb un equip més bo, que a un local amb quatre "amplis". La gent no ens influència. Hem tocat a la sala KGB de Barna, amb molta gent, i a la Petja amb poca, i l'actitud del grup sempre ha estat la mateixa.*

• **Teniu alguna "descàrrega" prevista per aquesta zona a curt termini?** *Com a més a prop, aquest més de desembre, a Vinaròs. Més avant tenim previstos: un concert a Barna amb els grups del compacte recopilatori on participem, Human Waste, Obscure, Pulmons Negres, Mortal Mutilation... i després podria ser de nou a Barna, en un festival de Death Metal a base de grups catalans. També podria haver alguna cosa per Sant Carles, però ho hi ha res confirmat.*

• **Vols afegir alguna cosa més?** *Gràcies per l'interès i per intentar ajudar d'alguna manera a què aquesta música sigui m'és coneguda. Invito a què la gent s'interessi per la música que es fa aquí, i que a banda que els agradi o no, no deixa de ser un al.licient més, per aquestes comarques on la música està tant morta, que s'intenti ajudar i recolzar els grups.*

Gràcies a tú per la sinceritat i l'interès que hi has posat. Si voleu més informació poseu-vos en contacte amb nosaltres o bé directament amb Paco Tapies, Generalitat, 127, 43500 Tortosa.

Jaume Estupinyà, Emilio Pérez, Anselmo Horta

JAUME JOSEP LLAMBRICH

"I vaig pensar que el negre era el color de la bellesa" *L'ombra rogenca de la lloba vers 23. Gerard Vergés*

Na Caterina baixava en aquell moment les escales que separaven la torre de l'homenatge de la resta del castell. El trobador, curiós exemple de boig enamorat, en veure-la sortir a la claror del dia, la saludà amb el següent fragment de cançó:

"Anc res qu'a vos plagues,
franca dompn'e corteza,
no m'estet tan desfeza
qu'ieu ans non la fezes
que d'als me sovengues."*

I la dama, acostumada als elogis superficials, plena d'inconstància i vanitat, li demanà per les roses florides mar enllà, més lluny de la Grècia i de l'orient, on vivien dragons alats i fades i bruixes, tal com deien els relats dels Antics. Que si podia que li cantés les excel.lències de l'amor en aquell món estrany i tan distant, la fragilitat de la bellesa, l'incommensurable estimar d'aquells poetes. Perquè si les estrelles eren unes altres, els fruits d'un altre gust al paladar i les roselles nascudes d'un altre, inexplicable sentiment, aleshores somiarien els poetes en deliris diferents.

I d'aquesta manera tots els cants de beutat perenne i universal que a ells li havia dedicat quedarien mancats de la vertadera veritat (la veritat tautològica que ella tan necessitava).

Ell li respongué decididament, sense deixar parpadejar els ulls atzabeja de la princesa. Doncs, el vent de llevant, era humit; no? I aquesta humitat i salabror que restava impregnada en el mateix ambient no era sino de llàgrimes. Llàgrimes que vessaven els poetes orientals a causa del seu amor. Amor que sentien follament des del fons més intens del seu esperit. Ja que, si bé coneixien les darreres, últimes estrelles dels confins, les roselles germinades en un altre paradís terrenal, hi havia quelcom que encara no entenien: havien sentit la foscor de la nit, aquella agradable sensació d'immutable melangia, l'absurd enamorament de l'inconsciència nocturna, l'insana influència que aquesta produïa; però en coneixin l'efecte, una derivació, no l'origen ni la causa. Per això, encara que no ho semblés, els poetes d'aquí i els de més enllà s'apareixien més del que ella pensava, somiaven sempre amb el mateix. Doncs la foscúria, la negra resplandor de la nit igual en tots els hemisferis i durant tots els temps, era un producte dels seus cabells inherent en le penombra.

La imatge placentera que recreava la natura en la nit no era sino una falsa còpia, una burla, una desfiguració escalabrosa de la bellesa que residia en cada un dels filaments de la seva cabellera de deessa romana.

("**Lo dous cosire**", GUILLEM DE CABESTANY. Trad.: "Res del que us pugui plaure,
dona franca i cortesa,
mai no em serà tan vedat
que jo no ho acompleixi
sense pensar en res més.")

(Cap juguet sense xiquet)

GUSTAVO MORENO PÉREZ

Tot i el fred, la gent encara gosa trafiquejar amunt i avall del carrer Sant Blai, carrer nadalenc, guarnit amb llumenària festiva, amb bombetes de colors que semblen confitures penjades del cel il.lusori que tanca l'ampliada zona peatonal. Pot percebre's a l'aire un llèpol regust de torro d'ametlles, un perfum de sucre cremat no s'arronsa pas i l'ambient es carrega d'una excessiva dolçor que, de vegades, ens deixa apegalós el vel del paladar. Al carrer d'en Carbó un grup de pallassos entreté un rogle d'infants que, de la mà de mares escurades, omplen l'espai de bafarades enfarinades i de rialles envernissades, ingènues. Em vénen ganes de fer un cafè.

El guant de la menuda és una mica aspre, tot i ser de llana, però traspassa l'escalfor de la seua maneta cap als meus dits, que així encara es mantenen actius. A l'alçada d'un aparador, una nadala que no he sentit en ma vida ens arriba com un bessllum d'inspiració, i la xiqueta atura els seus passos, fent-me adonar, estrenyent-me la mà amb decisió, que coneix molt bé aquesta cançó. Mou els llavis quan se sent allò que penso que és la tonada, i després somriu.

Potser perquè és una mica cançonera, sap molta música. Un feix de partitures engarbuixades treu el nas, tot sortint per les escletxes de la carpeta que porta sota l'altre braç, contenta. He anat a buscar-la i després li he dit de pasejar: ha contestat que bé. Així m ajudarà a escollir els regals, diu.

Una mica més amunt, on el carrer es fa més ample i menys engalanat, entrem a una cafeteria. És acollidora, íntima, potser, però té l'inconvenient que, com que ja em coneixen, després no podrem marxar sense pagar, cosa molt divertida. Sortosament, porto prou diners per convidar-la: demana un cacao calent, arribarà en una tassa que haurà d'agafar amb totes dues mans, penso. Li ajudo a treure's els guants i l'anorac, s'asseu al meu davant, a l'altra banda de la taula blanca. Penso que Déu m hauria de permetre més sovint dies tan feliços.

Mentre esperem que el cambrer porti les consumicions, em sorprenc interiorment del paregut físic entre les persones, de la semblança que rau en les faccions d'alguna gent. El meu cap s'omple d'evocacions d'altres nadals, de les tardors groguenques que els precediren, de les candors dels somnis. Començo a pensar si hagués estat millor...

–Escolta, -m'interromp els pensaments, amb la seua veueta de coixí de plomes,-escolta'm, per què no m'expliques un conte?

Durant un parell de segons ajunta els llavis, en un silenci breu, amb un gest facial capaç de fer-me captiu voluntari, presoner per iniciativa pròpia, tinc la intenció solemne d'allargar els canells perquè em posi les manilles, pero aconsegueixo control.lar-me. Demano al cel que no ho torni a fer.

–I com lo vols? Quins t'agraden més, els tristos o els alegres?

–Ui, a mi m'agraden tots. Però, això si, ha de sortir alguna princesa molt bonica.

–Doncs resulta que aquesta història, vida meua, vaig trobar-la escrita, una vegada, a l'interior d'un sobre en el que una bona amiga m'enviava una carta d'enyoransa. Al principi, em va costar de desxifrar-lo, perquè estava en un codi que era més aviat secret, però que, per cert, jo havia après a interpretar feia algun temps, durant un dels meus viatges a la fi del món. El conte tracta d'una profecia. Que saps el que és, una profecia?

–No massa.

–Pos mira, ve a ser com la visió màgica d'un senyor que és capaç de saber què passarà en el futur. I resulta que la profecia prometia que, la filla més bonica que un rei del país hauria tingut en molts anys, es casaria amb un condemnat a mort, però aquest havia de ser completament innocent. I això només podria saber-se si la princesa acceptava de casar-s'hi, de manera que tots aquells captius que provaven de merèixer-la, acabaven a la forca, perquè la filla del rei no podia concebre ésser la dona d'un presoner. I tota execució quedava justificada, perquè aquell que no aconseguia fer brollar un "si" dels llavis de la noia, no era mereixedor de portar l'ànima dintre del cos.

Arriba el cambrer, deixant sobre la taula la tassa de cacao i el cafè, que encara fumeja. La veritat és que prenc un glopet perquè no sé com continuar el meu conte, que vaig inventant sobre la marxa. Ella també tasta, per mimetisme infantil, una mica de lo seu. Tanca els ulls un moment, perquè li agrada molt el gust enxocolatat de la beguda, i jo continuo:

–Un dia va arribar al reialme un príncep estranger, assabentat com estava de tal profecia, i enamorat de la princesa per alguns retrats que trobà als calaixòs de la seua cort llunyana. I havia de trobar la manera d'ésser condemnat a mort; sempre, pero, conservant la seua innocència en el que fos. Pensant que ell era l'afortunat que anunciaven els profetes, i veient que no hi havia altra sortida, aconseguí d'infiltrar-se en un comboi de presoners que havien sol.licitat poder declarar l'amor a la princesa, a fi de trobar la redempció que necessitaven. Creia que, éssent innocent, perquè opinava no haver comès cap delicte, era aquell que mereixia el maridatge de la filla del rei. Però la seua sorpresa va ser descobrir que, la princesa, potser per costum, per inèrcia, o vés a saber per què, tambe va donar-li a n'ell un "no" rotund, tot i ésser innocent, encara que era qui fermament designava la profecia dels avantpassats. Va ser executat, justament als altres presoners, amb el trenc de l'alba, i la princesa mai va arribar a saber que no s'havia complit allò que els profetes esperaven. Encara que, ben mirat, no era del tot innocent, i per ço la profecia no es complí: el seu delicte havia estat duur l'amor sincer fins a les darreres conseqüències.

–Bé, i què va passar, amb la princesa?

Aquí no sé com continuar. La veritat és que m'ha ben agafat. Torno a beure cafè, ara més fred, i ella fa el mateix, apropant-se la tassa de cacao als llavis. Li netejo els bigots de xocolata amb una estovalla de paper, mentre li dic:

–Al'final no va quedar mai aclarit del tot, perquè resulta que es va acabar el paper del sobre, i aquella amiga meua no va poder escriure'm el conte sencer. Ara, el que podem fer, és imaginar-nos la fi que més ens agradi, no et sembla?

–No ho sé,–contesta, una mica dubtosa.–Potser el que passa és que m'expliques uns contes massa estranys. De vegades no t'entenc.

I no puc fer res més que dibuixar un somriure, perquè penso que molt sovint aquesta xiqueta acostuma a portar la raó. Apuro el cafè i procuro canviar de tema per no aixecar sospites innecessàries, ella és molt intel.ligent, tot i la seua edat. A fora ha començat a caure aiguaneu; de ben segur que al Port la nevada ja fa més d'un pam, aquest hivern.

Tot i el fred, la gent encara trafiqueja Sant Blai amunt, Sant Blai avall, carrer nadalenc, guarnit amb llumenària festiva, amb coloraines suspeses que recorden bombetes de revetlla, confitures que cauen dels nuvols.

Nov-Des.1994.

"Manuel Pérez Bonfill o La Cucafera és de fusta"

Va néixer a Tortosa el 1926.

És llicenciat en Filologia Romànica i ha treballat a l'ensenyament com a Catedràtic de Llengua i Literatura Espanyoles al nostre institut. Al llarg de la seva vida ha dut una intensa i extensa activitat cultural en forma de conferències, col.laboracions a distintes publicacions, promoció i organització de manifestacions culturals i ha muntat i dirigit una vintena d'espectacles teatrals.

Ha obtingut els premis SÉSAMO, de contes, (Madrid, 1958); REVISTA, de contes, (Barcelona, 1958 i 1959); ADELA COMESAÑA, de contes, (Sevilla, 1960); PUIG I LLENSÀ, de narració (RECULL, Blanes, 1968); JOAN LLONGUERAS, de narració, (Festes literàries POMPEU FABRA, Montserrat, 1980).

Ha publicat treballs literaris (articles, assajos, narracions, poemes) a revistes com MONTEAGUDO, GEMINIS, LA ZUDA, REVISTA, SERRA D'OR, EL PONT, ARREU. A més té editat, dins la col.lecció EL MÈDOL - Narrativa, un llibre composat per sis narracions titulat "AMB ALGUNES BRANQUES D'OLIVERA" (Tarragona, 1991).

Entre la nombrosa obra inèdita que encara té, hi ha un recull de poesia, "LA CUCAFERA ÉS DE FUSTA", al qual pertany el poema que aquí pots llegir:

QUAN JO ESPERAVA, VESTIT AMB UN GAVANY, O AMB UNA GRANOTA BLAVA, O AMB UNA BRUSA DE CAMÀLIC, O AMB UN GUARDAPOLS DE VIATGERS, CORONAT AMB UN COPALTA, O UN BOLET, O UNA BOINA, O UNA GORRA BLANA, QUE LA CUCAFERA ARRIBÉS PER LA PRIMERA PASSADA A L'ANDANA CONTRÀRIA A LA CELLA DEL PORT DE TORTOSA.

Allà lluny apuntava el foc de les espurnes,
i el doll espès d'un fum brollava d'un nariu
que esbufegava. Molta veu des de les cofurnes
xisclava empiulada dolent-se el voraviu.
Terregada de nit emplenava les urnes
de cendres viatgeres, per a fer-ne lleixiu.
La CUCA s'atansava delerosa, la mera
bubota de l'infern. A la sala d'espera
jo m'emboscava rera dels vidres de la porta,
espiant, submergit en el gorg de l'esglai.
Els pecats s'esbravaven, s'esgarrien per l'horta
enllà de les muralles; a l'interior, ja mai
hi haurà assossec: jueus, cristians de mà forta,
ni tampoc musulmans conviuran. Això rai!
La CUCA, per la via, medieval com a FERA,
sobrevé amb un bram. Quin futur que ens espera!

Manuel Pérez i Bonfill

JOAN TODÓ

Esclau d'un vilatge

Em clouen espills d'antigors,
memòries de llaguim cretí,
matant-me amb un ritme tediós.
Esclau d'un vilatge padrí,

i ilota raquític com sóc,
m'adormo, concret mon destí,
poruc de clamar llibertat,
conclosa ma vida en un crit.

El laberint de les ment(ide)s

Enfrontat amb delits oblidats
–potser amagats per boïres–
ja no reconec veritats, sols enganys,
i la negació d'una falsedat em
tanca en la nova mentida, mentidera hipòcrita,
de que sóc innocent encara.
[I la tranquilitat (somniada) sols és
besllumada darrera el mirall, a través d'on
em sotja.

Reietó d'entelequies enlloc, mantinc utopies
–lluny de mi, mentides–
encara anònimes, encara que ben conegudes,
[i gens estranyes.
I el meu tron es clou dins sí mateix
en un etern laberint de mentides.

Comareigs

Encalçat pels mormols, les falses noves,
s'escapoleix el màrtir dins sí mateix.
Xafarots ignars llecs estenen bòfies,
incrementant suplicis, traçant somieigs.
El secret causador, rubor culpable,
empegueïment tímid, a part de tot.
Amagat ha crescut del poble salvatge
incrementant suplicis, traçant visions.
Il.lusions macreients enmig rutines,
despecegant clemències, llimant bondats.
I expira l'etapa d'assaig (primeries)
i actituds indòcils desfan tot llaç.
Despatxat el quídam, poetastre rebel,
descobriments s'esventen, creant secrets.
Perversions indecents, secrets sentiments,
badomeries potser, esdevindran renys.

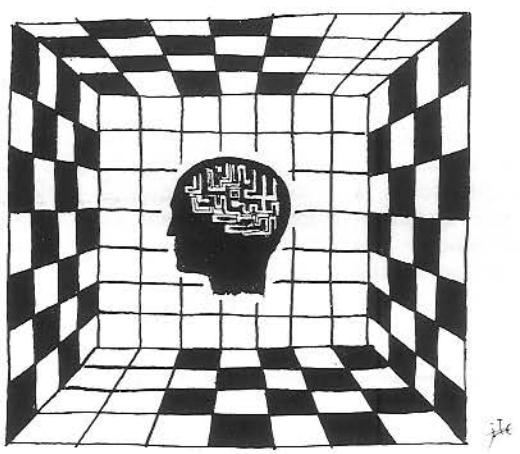

Absències

Amb una mà, amb una sola mà,
m'agafo, per sobre del precipici,
a l'última pedra, d'esquena a ella. Mentre
les sirenes em cantem; m'inciten a caure
en els seus amorosos braços.
Sols em caldria aixecar la vista, potser.
Però no hi és
mai. Amb una mà que rellisca
sobre l'abisme de l'enyor. Quan
a punt de caure sóc, arriba,
m'agafa, sense paraules ni pietat,
em torna a subjectar.
I se'n va.
Jo, penjant, intento encerclar
els seus secrets. Mentrestant, dessota,
les sirenes em canten,
des de les aigües càl.lides d'un mar furiós,
esquitxant-me els peus.
Lluminoses, amb els seus cadenciosos cants,
–jo sóc bella, sóc formosa–
em prometen un lloc sota el
sol de Sepharad; i un llit, un bes,
un aroma perdurable.

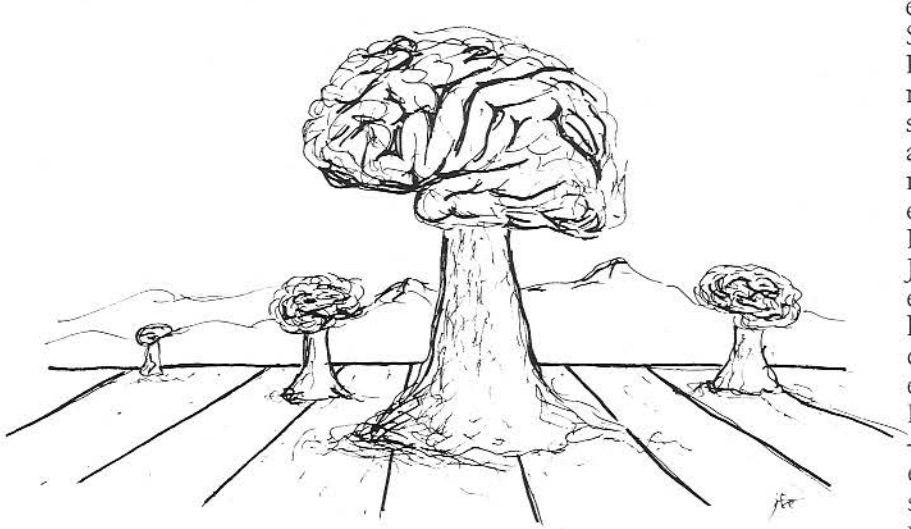

JAUME LLAMBRICH
(il.lustracions de MARC CURTO)

"πλέομεν δ'ἐπί οἴνοπα ποντον"
Ὅμηρος

"Naveguem en un mar color de vi" –deia Aquell,
i sobtadament perdé la vista del que fou anterior.
Naufragà en les obscures aigües el negre vaixell

perquè el seu bastiment era muntat
[amb taulons de por.
Adreça la mesana! –cridaven esgolats quan l'aparell
de vela se n'anava. Libacions ofertes a l'amor

seran fetes enmig del temporal.
[I a l'endemà les ones acompasades
de la platja portaran les restes de l'aventura,
[endebades.

"Les souvenirs sont cors de chasse
Dont muert le bruit parmi le vent"
GUILLAUME APOLLINAIRE

"Els enigmes del cel són fruit de gust aspre",
doncs així ho proclamaven frenètiques les veus.
"Baixaran roent les llàgrimes selectes dels astres",
és l'eterna infantesa dels déus.

L'Assemblea reunida a la falda del riu
debatirà llargues hores el tema exposat:
"Tenim dret nosaltres a fer que la ciutat
es torni erma, deserta, sense ningú viu?"

Sorprenent al.legoria la que buscava trobar
el punt immediat al suprem passar de les Hores;
malgrat tot, els corns de caça tornaven a sonar
cercant encara més enllà l'amor, la vida, les roses.

"Tan profunda la clara quietud dels teus ulls
no és més viva que aquesta tarda que ara reprenc
una mica enyorosa perquè tu te n'allunyes"
MIQUEL MARTI I POL

diceòpolis

I ara veig que te'n vas, mar enllà, perduda en l'horitzó
i sento com toquen més aprop campanades a mort.
Fou un dia llunyà aquell que m'ensenyares a estimar
(com el d'abans no hi havia cap altre amor)
mentre les ones acompassaven nostres cossos ardents
insinuant la dansa grega dels amants
(el ditirambe dedicat a Eros complaent).
A Lesbos, amics meus! A Lesbos, nimfes del mar!
Qui sap si trobarem la musa fugissera de mes mans!
Nineta blava que vingueres desfermant-me la vida,
pots dir-me com cercar-la, sabent-la del tot finida?

safo

El vent s'endú el temps com la sorra de la platja
(aquella cala arenosa on visquerem temps passats).
Potser el crepuscle retindrà la flaire que de mi encara pot restar.

nereides

Oh Parca filadora, oh dea de cabdills tan desiguals!
Allarga i fes etern el moment d'aquests dos enamorats,
o fes que es fonguin en una les seves ànimes
i que, de la cara de Selene, brotin llàgrimes
perennes invocant el record dels cors sagnants.

El vent gela; la pàl.lida llum de la lluna
insinua una ténue figura dalt del terrat.
La miro i s'escapa. Fuig buscant l'aventura
d'uns ulls com els teus. Potser, corprés, un gat
es fon entre les ombres creades per la nit.
Quelcom l'empeny a la recerca. Ha miolat.
Troba, en un racó, alló que mai havia vist.
Tendrament, amb la boca, se l'endú cap a casa.
L'amaga (tem d'algú). El fica sota el llit.
Es desvetlla fins la matinada. I es passa
tot el dia somiant. Recorda que està enamorat.
És un somni? Plany sentir tanta recança.
I a la fi descobreix el que havia amagat:
l'amor del vespre, el record d'un amor allunyat.

a Ester

GUSTAVO MORENO

A Blanca i P.N.
(1904-1973)

Callada tens la vista solitària,
una remor de nit serena
se't veu de fons, a la nineta,
m'arriba fins a les mans la teua fressa.

I aquesta confusió de sons
esdevé enramada de nuvols,
de fums nascuts de malvasia,
de cotons de fira de tardor.

I se senten les cançons,
sempre lluny de la memòria,
que han estat recuperades
com ferides centenàries
que portàvem dintre nostre.

Ets un pensament trobat
en el punt més blanc del sostre.
Silenciosa però clara,
Callada, feta de cremors
però plena de rosada,
miratge però sincera
com la meua disculpa
desfullada.

Callada ets com una nit,
callada i constel.lada,
com un jardí de solitud.

Callada ets perfumada,
com l'enigma indesxifrable
que roman avui encara,
a les blanques baranes
de l'escala,
on s'atansa el verd
del romaní.

I et miro amb el front encongit,
callada, i ensucrada, i més callada,
Callada tens la vista solitària.

Oct. '94

Reaccions

Ara em quedo aquí,
ara ja no parlo, meditabund
davant el cercle tancat del seny.
No vull fer res,
ni tan sols desitjo voler,
tot se'm queda llarg.

Ara és massa tard.
M'anul.lo a mi mateix.
Aquest dolor ja minva,
sento la fugida encetada,
estrepitosa.
Veig que no sóc res;
si de cas, absència d'aquest mal.
Vaig més enllà del somni.

I puc aprendre
que sóc en tu i els altres,
i també dintre meu:
girats cap a mi els ulls
i els palmells propis,
fins al fons,
m'endivino nascut igual
de malferit que vosaltres
abans, ara guarits com jo.

Ara em quedo aquí,
ara ja ni parlo ni sóc.
S'atura el meu cervell
i es corromp des de dins
cap a fora:
pot veure-se'm als ulls.

Tot és una veritat
que es nega a si mateixa.
Ara ja no queda res dempeus:
el món s'ha clos
com una flor nocturna
que va perdent els pètals.
La mort ja no és obstacle,
el crepuscle no es sepulcre
per a ningú sense dolor.

La nau de la vida i jo,
allunyats per sempre més
dels queixals de la raó,
albirem la nova estança.
Ara és l'hora de confondre'ns,
com ja férem abans
i també més tard.

Tot se'm queda llarg.
Anul.lo el meu cervell,
deixo descansar la sang,
i els musculs. El brollador
permanent de l'ànima
anuncia l'imminència
d'una fusió definitiva
amb l'espai total.

Refugio els meus sentits
en pensaments imaginaris.
Somnio flonges
escales de nuvols.
Res s'acaba mai.
Vaig més enllà del sol.

Ara em quedo aquí.
Ni en solitud te parlo.
Pany i forrellat, amor,
claus de gel bellugadís
que no són. Res més, zero.

Nov. '94

Foscor en el cor

Era nit, fosca nit en el teu cor.
Era llum, la llum que t'il.luminava.
Era nit i estàs cegat per la foscor,
desesperat i espantat com un nen petit,
estàs perdent la raó i notes que la foscor t'envolta.
Fas un esforç sobrehumà per sortir-hi, però tot és en va.
Estàs a punt d'abandonar i fer marxa enrera,
però hi ha alguna cosa dintre teu que t'ho impedeix.

Era llum i de sobte, una sensació extranya t'envaeix,
una sensació de tranquillitat i benestar,
una sensació que calma el teu cor.
Les tenebres que t'envolten s'esvaeixen de sobte,
i veus la llum que està guiant els teus passos,
és ella, i notes com si el pit t'explotès de joia,
i les llàgrimes cauen per la teva cara,
unes llàgrimes de felicitat.
Es la deessa que tantes vegades has somniat,
la màxima expressió de la bellesa.
Ara veus amb perfecció el seu rostre,
el seu cos, tota ella.
El seu pèl fosc com una rosa negra,
la seva pell pàl.lida com una rosa blanca,
i els seus llavis de foc com una rosa roja,
i dintre seu una rosa feta de llum,
d'una llum neta i clara que dóna calor al teu cor.

Era nit, de sobte quan creies tocar-la,
uns vampirs t'envolten,
han estat allí des de el principi,
l'únic que els teus sentiments no te'ls han deixat veure.
La foscor torna cap a tu,
una foscor més densa i asfixiant que la d'abans,
comences a buscar la llum desasperadament.
Hi ha una foscor absoluta,
et sents sol, desgraciat i insignificant.
Vols deixar d'existir.

Era llum, la llum de la seva amistat,
t'ha ajudat a sortir del pou de foscor on estaves,
però ara ha de marxar.

Era nit i saps que ella no en té la culpa,
ja que la foscor i la llum mai poden estar juntes.
Continues buscant la llum desesperadament,
encara que saps que és impossible trobar-la,
però continues i continuaràs.
Perquè era nit, sí estic d'acord.
Era nit, però era, és i serà amor.

Carlos López Pablo

GRAN CONCURS

"La trasmudança"

Ara us presentem una proposta que pensem que us agradarà. Es tracta de trobar una resposta enginyosa a la pregunta" ***"Què és el millor que pot passar-li a un home –o una dona– quan es desperta pel de matí?"***. Escoltem, si voleu, les paraules de Franz Kafka, a l'obra **La metamorfosi** (1912):

"En despertar, Gregori Samsa un matí, aprés d'un somni intranquil, va trobar-se trasmudat en un insecte monstruós." Això seria una opinió: ara volem la vostra.

Repetim: ***"Què és el millor que pot passar-li a un home –o una dona– quan es desperta pel de matí?"***.

Hi hauran obsequis per als més divertits. Feu-nos-els arribar per mitjà de la nostra **bústia**.

BAULA és la revista de **TOT** l'Institut. Si vols col.laborar-hi pots fer-ho bé mitjançant la bústia, bé contactant amb qualsevol de les persones que hi participen.
baula. la teua

(Assaig:
La resposta de Tusitala, 1850-1894)

Tusitala era l'escriptor d'Edimburg Robert Louis Stevenson, autor força conegut per haver escrit, entre d'altres, les novel.les **L'illa del tresor (1883)** i **L'estrany cas del Dr. Jeckyll i mr. Hyde (1886)** i que, a causa del patiment d'una tuberculosi i bronquitis crònica, va haver de desplaçar-se continuament, fins que va arribar a l'illa d'Upolu, al grup de les Samoa.

Tusitala. Ara tot just es compleixen cent anys de la seua mort. Els indígenes de l'illa van decidir d'anomenar-lo, afectuosament, amb aquest vocable que en la llengua nativa significa "narrador de contes". A l'illa d'Upolu va viure els seus anys més feliços.

I parlem d'ell perquè, diuen, R.L.S. va tenir la resposta a la pregunta: "Pot l'home ésser feliç". I la resposta de **Tusitala** fou: "Sí, abans de ser home". I certament pensem que és així: la condició humana obstaculitza l'assoliment de la felicitat completa.

Si alguna cosa diferencia l'home de la resta dels ésser vius, ningú ens ho negarà, és l'ús de la raó. Tot emprant-la, l'home renuncia a la ignorància de l'estat natural i llavors és conscient que el seu saber, i també la seua felicitat, no és total. Això, com és de pensar, li provoca un sentiment d'angúnia. I una creixent infelicitat tot just en deriva. El coneixement, doncs, el fa infeliç, i tot plegat li sembla una rotunda emplastifada.

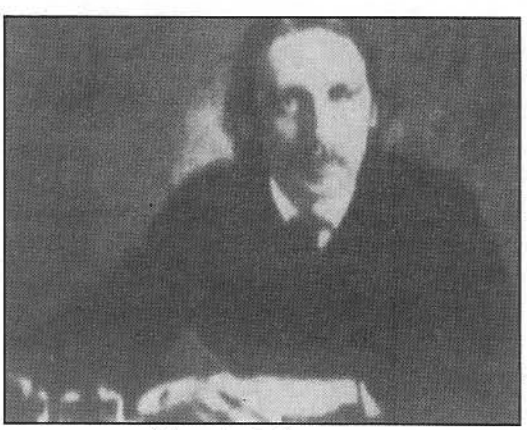
Robert Louis Stevenson

La recerca racional de la felicitat resulta infructuosa. S'arriba a la conclusió, estèril, però, que per a ésser feliç s'ha de ser completament ignorant, trobar-se en un estat primitiu de desconeixement absolut, fins i tot de la pròpia ignorància i de la mateixa felicitat. Després, l'altra solució és arribar a saber-ho tot, i una vegada assolit el zenit de la saviesa, retornar així a l'estat d'ignorància del qual parlàvem, perquè llavors ja sabríem el camí per fer-ho.

Tanmateix, com que la felicitat no seria sensible per part del joiós babau, aquesta podria considerar-se relativament inexistent, car en deixar de percebre-la, no la valoraria i, no sabent que és, no detectaria la mancança si algun dia li'n faltés.

Així doncs, arribaríem a la conclusió que la felicitat absoluta no existeix per a l'home. Aquest argument quedaria reforçat per la idea que, si per a sentir-la cal deixar d'ésser home, aquell que la notés hauria de ser un individu que no fos de la nostra espècie. La Felicitat seria, doncs, una il.lusió humana o l'equivalent animal de la satisfacció de les necessitats de l'instint.

Això vol dir que el nostre destí fatal és el d'una existència pròpia de monumentals infeliçots. Clar que, els hómens seríem menys infeliços si, les dones dels nostres somnis, ens fessin molt més de cas. O, si més no, una miqueta més del que ens fan ara.

Però això ja ho sabíeu. Ara però, **Tusitala**, ens cal l'altra resposta: "I la dona, que pot ser felissa?".

Cercle de Tusitala
(Gustavo M. Pérez, Jaume J. Llambrich A. Sergio Cuartiella, R. Mascarell)

Concurs del Cercle de Tusitala

El més segur és que, en aquests moments, t'estiguis preguntant alló de si la dona pot arribar a ésser "felissa". Què en penses tú? Creus que sí, realment la dona és tan "felissa" com l'home? Potser penses que la dona no té els mateixos problemes i, conseqüentment, és "felissa"? O bé, opines que no, que la dona no pot arribar mai de la vida a conèixer el què és la felicitat?

Volem, des del Cercle de Tusitala, que diguis la teva, que exprimeixis el poc suc que tens a la mollera i ens raonis la teva resposta. Vinga! Corre! Explica'ns-ho mitjançant la bústia de la revista; ja saps, la que hi ha al costat del cartell anunciant l'horari de l'eucaristia, entrant per la porta principal (a la banda de l'institut oposada al bar). Posa'ns a més el teu nom i alguna direcció on poder-te localitzar. Hi hauran premis a les respostes més enginyoses. Cavila la teva!

JOCS

Els jocs de rol

Què és un joc de rol? Aquesta és una pregunta que es fa molta gent, i en aquest article intentaré respondre-la.

Els jocs de rol són, amb una definició ràpida, jocs de taula amb un gran contingut en imaginació, on les persones que hi juguen interpreten un paper (rol) en un món imaginari. Sempre es diu que lo millor per a poder aprendre a jugar a rol, o a qualsevol altra cosa nova, és jugant una partida. Com que això no ho podem fer en aquest moment, el que farem és descriure'n una.

Una partida de rol pot tenir una durada d'entre dues hores i alguns anys. Tingui la durada que tingui, el joc es divideix en sessions de vàries hores. Si observem una sessió, a primer cop d'ull, tan sols veuríem un grupet de persones (el nombre aconsellat és de cinc o sis) pendents d'una persona en concret, el director de joc, amb uns fulls de paper al davant, un llapis i diversos daus estranys. El conjunt en sí estaria considerablement excitat. Bàsicament això és el que veus des de fora, des de dins la cosa és més diferent:

Quan es juga una partida, el primer que tenim és una persona, anomenada director de joc (DJ per abreujar), que és la persona que coneix perfectament les regles del joc al que es jugarà. El joc en sí, tan sols és un llibre, o uns quants, on estan especificades les regles que regeixen un món; més endavant veurem què significa. El DJ prepara una aventura a la qual jugarà la resta. Els altres jugadors no necessiten conèixer les regles profundament, i el seu material en la partida és un full de paper on està representat el personatge que ells interpreten mitjançant valors numèrics.

Per exemple: Pixidio és un personatge amb una força de 20 unitats, una intel.ligència de 15,... El DJ el que fa, doncs, és plantejar un objectiu al qual han d'arribar els PJ control.lats pels jugadors (PJ: personatges jugadors). Durant la partida, el DJ també controlarà aquells personatges no jugadors (PNJ) que els PJ es van trobant, així com tot allò que envolta als PJ: el temps, els desastres naturals,...

En esència, el rol és això, un joc on preval la imaginació i on els jugadors es mouen per móns imaginaris controlant personatges, les característiques dels quals estan predeterminades en un full. Aquestes característiques, a mesura que passa el temps, augmenten. La funció dels valors númerics és la de determinar si el personatge és capaç de fer una determinada cosa. El valor numèric es compara amb el resultat d'una tirada de daus i amb el que diu el llibre, així se sap si s'aconsegueix o no.

Fins aquí, crec que ja podem dir que sabem el que és el rol, però ara la gent ens pot preguntar: i quins móns es representen? Som-hi, doncs.

La temàtica en els jocs de rol és molt variada. Tenim jocs ambientats en èpoques concretes, per exemple, "l'Aquelarre", ambientat a l'Edat Mitjna a Espanya; "La llamada de Cthulhu", ambientat als anys 20; "Oráculo", que representa la Grècia mitològica,... Hi ha jocs futuristes, com per exemple "Star Wars", basat en la pel.lícula del mateix nom; "Mechwarrior", un futur amb robots gegants,... "Paranoia", un futur devastat per una catàstrofe nuclear,... però tot i que me'n deixo molts, passem a la temàtica que més agrada: els jocs de caràcter èpic. "Dungeons & Dragons" és el primer joc de rol que va existir i avui en dia, es pot considerar un dels més coneguts. Recrea un món ple de guerrers, mags, dracs i castells. Amb aquesta temàtica, tenim molts jocs: "El senyor dels anells", basat en els llibres escrits per J.R.R. Tolkien; "Rolemaster", personalment, el millor; "Runequest",...

Observant aquests títols, veiem con el rol ha evolucionat d'una forma ràpida. Des de el 1970, quan apareix el primer joc de rol (Dungeons & Dragons) fins ara, les coses han canviat molt i la situació del rol també. Al principi, era un joc destinat al fracàs pels editors. Els jocs, però, es van obrir camí. Tot i això, les circumstàncies van fer que ho fes de forma tancada a la resta del món. Ara es vol dónar a conèixer i per a fer-ho posa a disposició de tothom els mitjans per a aconseguir-ho: jornades de rol a nivell nacional: GenCon, Jessir,... Formació de clubs de rol,...

Aquí Tortosa també volem que la gent ens coneixi, per això s'ha format un club de rol anomenat "Cercle del Caos" al qual tothom s'hi pot apuntar. El mateix club, amb motiu del Parc Infantil de Nadal, organitza un estant on informar la gent i iniciar-la.

Espero que amb aquest article la gent s'hagi assabentat de què és el rol, i que s'hagi afonat que el rol no és un joc assassí, com els últims fets proposaven. Hem de distingir un joc assassí, de pertorbats que juguen a un joc.

Ramon Mascarell
(Trunks do'urden,
tresorer del club de rol "Cercle del Caos")

VIATGES...

Viatge a Mèrida

Era dijous la nit, dia 24 de novembre i sortiem de Tortosa cap a Mèrida. Tothom mostrava l'alegria cap als dies de festa que es presentaven i aviat vam cantar per celebrar-ho. Els temes eren variats, però innocents: cançons de la prehistòria, un gaudeamus llati... Però ben aviat, a mesura que la nit avançava, les cançons "pujaven de to" i la gent, cada cop amb més ganes d'arribar i amb només unes poques hores de viatge, es mostrava alterada i oberta. Hores després, els ànims decaïen, la son vencia les persones i només algú encara romania despert en les primeres hores del dia. Entretant, en el silenci, observant la foscor del carrer a través del vidre de les finestres, es veia de tant en tant alguna ciutat amb aspecte feréstec, solitari, fred de cases i parets fosques, i amb una carretera que les travessava. La boira era espessa i vam parar a una gasolinera. L'home que hi ha mostra desconfiança, tot estava en silenci, però a la fi va decidir obrir-nos... Aquest només fou l'inici de les moltes aventures que ens guardàvem en els silencis, en els buits, en les clarors i en els migdies d'aquelles terres extremenyes. Però tot d'una, el sol tan irreverent i sobirà com sempre, ens agafà per sorpresa, sortí jovial, fresc com mai, lúcid i meravellós, per mostrar-nos tresors exquisits, joies universals i milers d'anys d'història.

Els nostres ulls s'obriren tan sols arribar a una de les ciutats que més en robaren el cor: Trujillo. Vam baixar de l'autocar, la ciutat ens obria els braços, els carrers, plens de llum, semblaven també alegrar-se'n. La gent mostrava les ganes de viure, les cases ens acollien amb les portes de

par en par mostrant-nos el seu interior. Algun llit per fer, una vaixella per netejar, un terra per fregar... Res s'amagava, aquella part de la ciutat era una altre món, com un poble antic amb cases plenes d'encant i amb unes esglésies petites com una espurna de foc. Gràcies a l'encant que presentà una tranquil.la i melangiosa passejada, descobrirem una postura gairebé inusual a les nostres vides. El sentiment d'hospitalitat regnava a cada casa, en cada carrer, en tots els porxos, en totes les posades... Tot era de tot i res ni ningu deien el contrari. No importaven les parets, ni les portes, ni tan sols les claus, perquè tots els panys ja fossin daurats, rovellats o pintats, tots eren oberts, mostrant així l'afecte que tant necessitem.

El viatge es feia cada cop més llarg. La música heavy i grunch ens omplia de nerviosisme i, cada cop adquirint més força, la gent es mostrava activa. Però tot d'una, la presència de les aigues misterioses i profundes que formen el pantà de Proserpina ens tranquilitzaren els ànims. Una vista panoràmica, unes quantes fotografies, una au volant en la llunyania sobre una cresta de muntanya... i com no, l'esperat i desitjat entrepà que ens aguardava des de feia ja unes quantes hores. Pujant, baixant, saltant murs, tot per poder arribar a dalt i contemplar tot allò que la vista podia cercar: l'aigua, la terra, el cel, els nuvols... L'horitzó semblava-prop des de tant amunt i això ens alegrava. La exquisita imatge que el pantà presentava, la ramor del vent, l'onatge de les aigues, tot; volia narrar-nos la seva llegenda, la llegenda del pantà de Proserpina.

Les sis de la tarda robaren les cinc i les vuit les set i tot d'una el cel era fosc, (un pèl més tard que ahir), la nit havia arribat. Aquest divendres es mostrava diferent, a l'expectativa de noves experiències, ambients, que fessin que tots plegats sembléssim una altres. El sol s'amagava rera les muntanyes, volia dir-nos adéu, però no per moltes hores. El cel, roginós, s'enfurismava per la nit que, poc a poc, anava vencent el dia.

L'hotel ja ens havia aplegat i tothom mostrava l'il lusió per viure en un lloc que, durant dos dies, ens faria de casa. Cal dir, però, que aquest no tenia cap aspecte que ens la recordés, però això ara no era el que més importava. Les habitacions eren senzilles, amb cortines i llits verds, i amb alguna finestra que ens permetia veure la ciutat esperada, Mèrida.

Després de sopar vam sortir fora, amb ganes de veure noves cares i carrers, nous barris, noves estances. Ben aviat, en sortir de l'hotel, en la foscor esmentada, com un àngel caigut del cel, trobàrem una bona dona, que ens indicà sense ni tan sols haver-li preguntat el camí més curt per arribar al centre neuràlgic del bullici i moviment nocturn de la ciutat. Allí, on gent de tota mena, joves, vells i adolescents es reunien cadascú en el lloc que havia escollit segons les seves aficions i gustos. El carrer era com un arbre de nadal, tot ple de llum, de rètols, de música, ja fos màquina, heavy, jazz o blues. El carrer recobrava vida, era com si a la nit es posés el millor tratge de colors: blau, roig, groc, violeta... i junt amb la música provocava un efecte de festa i disbauxa. El carrer es treia la màscara seria i mortuòria que presentava durant les hores que el sol l'il.luminava i d'aquesta manera treia i feia treure l'esperit desenfrenat i guardat que tots nosaltres duiem dintre. Baguejant per aquells carrers de la ciutat, uns i altres buscàvem un racó on poder passar l'estona. Els llocs eren diversos i la gent s'amuntegava en els carrers estrets, gelada pel fred que feia en aquelles hores de la nit. Després de triar i remenar com aquell qui vol comprar una cosa nova, vam entrar allà on ens va fer més gràcia, però això si, la gent estava escindida per cadascun dels indrets que desitjava. Mentre uns prenien copes, d'altres se'n anaven a un pub heavy i els que quedàvem, repartint-nos per altres pubs, vam acabar situant-nos.

La nit donà el dia i amb ànsia de trepitjar l'única terra estrangera de tot el viatge, pujàrem a l'autocar camí de Portugal, esperant amb recel que ens deixessin passar per la frontera. Passaports a les mans, papers de conformitat, nervis, i fins i tot el no res del document oblidat, que no ens recordarem d'agafar. Sense adonar-nos-en el terra tremolà, la carretera s'estretí. Pedres, clots, sots, dansaven enmig les rodes de l'autocar que amb prou feines circulava recte. El silenci de la carretera de parla espanyola trencà el seu en donar-li la mà a la portuguesa. I tot d'una el paisatge es transformà, la música tranquil.la i relaxada que ens acompanyava des de bon matí, anava mostrant el trist aspecte que s'oferia. Planes extenses, grans latifundis... recobrien tot el terra, lluny de qualsevol muntanya. Els bous, ajaguts a l'herba, semblaven observar-nos de lluny, amb un posat trist, inalterable, sense saber què fer. Amb tot, hi havia alguna cosa que ens feia sentir a casa, un arbre concret: les nostres oliveres, oliveres del Baix Ebre tan conegudes per tots nosaltres. Així, el paisatge se'ns feia trist, però càlid, despoblat, però tranquil. Et feia sentir sol, però alhora molt i molt relaxat. El terreny era pla, però difícil, l'autocar ens portava de banda a banda per la carretera mentre escoltàvem obres de Beethoven, alguna dels Beatles, que ens acompanyaven de bon matí, apunt per començar el dia. Algú, però, encara dormia, cansat després de tantes hores d'activitat. Així estàvem tots, tranquils per la mateixa música, sense cridar ni cantar, deixant fer al mateix cassette, a fi de no molestar-nos amb la nostra pròpia veu. Aviat, però, la gent, ja una mica més desperta, va voler canviar de música i, cançons dels anys seixanta ens acompanyaven en l'espera d'arribar al poble português. Cadascu, fent-se seves les cancons, amb versions que no s'assemblaven a les originals, cantava esgolant-se un "balambabuluba balambambu" o alguna que altra cançó dels "The mamas and the papas".

Més tard, Laura Pausini va prendre el relleu, i amb ella vam entrar a Evora, un poblet caracteritzat pel seu aqueducte i temple romà, i que la nostra professora Pilar tantes ganes tenia que veiéssim. Allí vam passar les hores del matí fins després de dinar, buscant per les botigues alguna cosa per comprar, canviant els escuts amb pessetes i parlant amb algun que altre português que se'ns feia tan difícil d'entendre. Les cases eren blanques com la neu i els carrers, estrets. Tenia l'aspecte de poble de mar, turístic, potser blanc per contrastar amb les rodalies, i que li donava un cert encant.

Ara, un entrepà de correguda i ja de nou érem dalt l'autocar, camí llavors d'Elva, ciutat que després de la nostra visita es quedà desproveïda de tovallòles, barnussos i draps de cuina. La tarda transcorregué ràpidament, el sol s'anava amagant i ens deia adéu, fins demà, llençant-nos els seus últims raigs a través dels finestrals del vehicle. És clar que els nostres cants no el deixaven anar! L'home de Cromanyó, el Gaudeamus, el cànon del "ego sum pauper", lluitaven aferrissats per marcar aquell moment, per no deixar que transcorrés tan ràpid. Els nostres pares ens haurien volgut veure, i també el nostre Orfeó Tortosí i l'Orfeo Català, entre d'altres, perquè de debò les notes musicals eren autenticament refinades i polides. Tots anàvem a to, i sabiem quan i de quina manera cadascú havia d'alliberar la seva veu, continguda entre la il.lusió i les ganes de passar-ho molt bé. Encara que, és clar, no poguérem evitar algun que altre malentès harmònic. Fuses, negres, garrapatees i blanques rodaven alhora sense deturar-se a pensar quin lloc del pentagrama se'ls havia assignat. I de nou tornàvem a estar a l'hotel. Ens donaren les claus de les nostres habitacions i després de dutxar-nos i arreglar-nos rera tot un dia de tràfec vam baixar a sopar. Una vegada acabat, com ja havíem fet la nit anterior, vam sortir al carrer. Aquesta nit era ja diferent, era l'última sortida nocturna, la que, segons tots, havíem de disfrutar al màxim. No érem tan forasters com la nit anterior, ara ja teníem una miqueta més d'aquell carrer d'esperit de nom tan famós: John Lennon. Allí tot restava igual, fins i tot podies recordar algunes cares, semblava que ens haguéssim traslladat en el temps a la nit anterior, el cel estrellat, el bullici de la gent... Avui, però, el camí va ser diferent, alguns vam canviar de trajectòria, però acabant un altre cop al pub que ja ens havíem fet nostre. Un pub gastat de fora i amb llums de florescent blaves, ens guardava el lloc. Ens esperava subtil i calmat, buit gairebé, per tal que les nostres rialles, ballades, crits i moviments l'omplissin de la llum i la vida que només a partir de mitja nit podia esdevenir-se. Les parets i les llums ens donaven la benvinguda, el terra cobrava vida i la música ens feia una gran abracada donant-nos una nova imatge amb les notes que esperàvem. Cada cop, més membres del viatge ens aplegàvem entorn d'aquella sala petita i rectangular i deixaven així anar entusiasme, alegria, benestar durant uns cent vuitanta i tants minuts de ballar sense parar, només rient i passant-nos-ho d'allò més bé. Què lluny quedaven llavors els nostres pensaments dels poetes, filòsofs historiadors que ens aguardaven en la nostra Tortosa en ja només poques hores...

El matí ja havia arribat, tornava un nou dia. Les hores de ball de la nit anterior es ressentien ara en les nostres cames que es negaven a fer un pas endavant. En aquelles hores del matí, el sol amb prou feines gosava molestar-nos, la boira espessa el cobria i els vidres no el deixaven passar. Les orelles xiulaven els sorolls passats i la so encara vencia les nostres parpelles que entreobrien un petit espai per poder-hi veure.

L'esmorzar va ser lleuger i el matí gelat. Pels carrers de Mèrida vam arribar fins una casa romana que ens mostrava el seu interior ja des de fora. Entretant, l'amfiteatre i el teatre ens esperaven impacients, amb ganes de gresca. Ja situats dins de l'amfiteatre vam imaginar-nos les naumàquies al seu centre i vam seure, pujant com vam poder, en les graderies erosionades pel mateix temps. Era fàcil pensar amb aquell temps romà, amb les lluites entre gladiadors, així com els lleons a punt de menjar-se algun cristià aleshores perseguit.

Seguidament, asseguts de cara al sol que se'ns oferia, vam escoltar un concert de les nostres companyes que, provant l'acústica del recinte, ens feien passar l'estona.

Un cop vam acabar la visita a aquest lloc i després de sentir unes quantes explicacions, així com de tirar algunes fotografies des dels diversos angles, vam donar pas a què el teatre ens oferis una benvinguda. Tants de dies parlant-ne, veient-ho en els llibres, estudiant els seus racons, els seus capitells, les seves columnes... allí estava, davant nostre, sever, rígid, immortal, i fent la rialla a molts segles d'història: el teatre, el teatre de Mèrida que el convertiríem en l'element arquitectònic més desitjat per poder veure i poder deleitar la seva bella i magnífica construcció de marbre i pedra.

El teatre, cansat de dir hola i adéu a tants visitants i tantíssimes vegades, va voler també dir-nos-ho a nosaltres. I nosaltres, no vam poder negar retre-li un petit homenatge, si més no amollar els nostres cants i fer que l'acústica, un cop més, l'omplis d'orgull i de prestigi.

Ara només quedava recollir unes quantes peces soltes, unes tessel.les de mosaic, un bust, una columna partida pel socol, un capitell, uns anells i una urna petita que, en temps passats, guardà algun polset

per suavitzar la pell d'una dona romana... Tot això, recollit des del recinte d'un espaiós i original museu que ben lluny quedava de cansar-nos la vista, sino que et feia sentir com a casa i et donava ànims en cada passa per endinsar la mirada en una altra obra d'art.

En un tres i no res, i sense adonar-nos-en ja ens tornàvem a trobar dalt de les quatre rodes que ara ja una mica cansades, s'encaminaven vers una terra que encara no haviem conegut, Toledo.

La nit ben aviat se'ns tirà a sobre, i després d'unes quantes hores de viatge ens presentàrem a la ciutat. Semblava una ciutat nostra, com si hi haguéssim estat tota una vida. En aquelles hores se'ns mostrava freda i fosca, amb edificis d'antics temps il.luminats. Era fàcil de comparar-la amb Londres, el seu aspecte lúgubre en alguns carrers menys cèntrics, una boira espessa que s'havia reencarnat en les mateixes faldes de Toledo... Feia fred, molt de fred i es respirava un silenci sepulcral gairebé temerari que ens omplia de por, de respecte vers totes aquells fantasmes de la nit que no s'atrevien a sortir, amagats darrera les muralles, darrera els murs, darrera els castells... Era com un conte de fades on la màgia, el misteri i l'encant s'unien, creant així una atmosfera única i inoblidable. Llums envoltades entre la boira, ocells ajaguts als nius, cabells dormint a sobre els coixins... Tot Toledo dormia, només restàvem nosaltres, i que amb prou feines gosàvem separar la mirada del mateix buit. Però tot això només eren fets que contribuïren a donar-nos un petit ensurt del qual en cap moment vam deixar de riure. Una corredissa entre la nit, una pèrdua enmig la boira espessa i agosarada que transcorria lentament pels carrers de la ciutat... Però que semblava haver-nos transportat ella mateixa melangiosament i sense fer soroll en l'últim tram de carretera que ens quedava. Durant la tornada cap a casa, el cansament va esdevenir el protagonista del recorregut. La son pogué més que nosaltres i, recolzats als seients que ens havien servit de repòs en els dies passats, vam arribar a Tortosa. Només una tímida i feble cançó d'acomiadament podia sentir-se en lo més lluny; escrita en un troç de paper vell i gastat pel viatge, el qual no gosàrem cantar, ni tan sols mencionar.

Montserrat Calvet Sabaté

Natàlia Lanau Franch

CINEMA

Ordinadors, digitalització i efectisme nord-americà

per Sònia Castelló

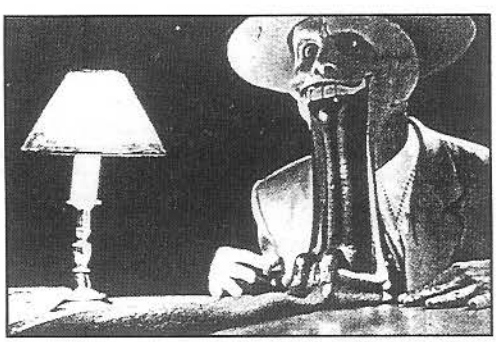

Hi ha certes pel.lícules que són un clar exponent de com, moltes vegades, uns bons efectes visuals poden arribar a justificar tranquil.lament arguments, en alguns casos correctes i en altres gairebé estúpids.

Això no és gens estrany tenint en compte que la tendència americana actual, en qüestió de cinema, sembla ser la de recórrer a l'ordinador i a la digitalització per sofisticar el màxim possible les imatges.

És indubtable que els efectes poden arribar a ser impressionants, tal i com passa, per exemple, amb **La máscara**, pel.lícula on els efectes visuals infogràfics es converteixen en el principal atractiu d'una pel.lícula que té com a protagonista a una espècie d'híbrid grotesc del Jòker de Batman i Roger Rabbit.

El resultat és un històric "semi-dibu", interpretat per Jim Carrey i extret d'un còmic de Mike Richardson, que es mou per un món d'humans en una pel.lícula de Chuck Russell, director de **Pesadilla en Elm Street III.**

Però si a **La máscara** les digitalitzacions són expressament evidents, a **El rey león**, l'última producció Disney, les coses no van pas així. La tècnica digital i d'ordinador tenen una importància vital en els escenaris d'aquesta pel.lícula de dibuixos animats, tal i com ja va passar a **La bella y la bestia** i **Aladdin**. Però aquí, el que interessa realment és que la diferència dibuix digital-dibuix manual no es noti. Segons paraules de Roger Allers, director junt amb Rob Minkoff, "la gent ha de creure en el que està veient i no s'ha de parar a pensar en com està fet". Però la veritat és que això segurament no s'ho creu ni ell perquè, per molt que es vulguin camuflar uns efectes aconseguits amb ordinador, si aquests són tan impactants i apoteòsics com els de **El rey león**, qualificats per molts d'excessivament pomposos, és impossible evitar associar-los a la tècnica digital.

Una cosa semblant ha passat amb **El cuervo**. És ben sabut que l'actor Brandon Lee va morir durant el rodatge d'una escena després que li disparessin un tret a l'abdomen amb una pistola que teòricament havia d'estar carregada amb bales de fogueig, fet que obligà l'equip tècnic a acabar la pel.lícula amb unes imatges digitals de Lee que aquí sí que no es diferènciien en res de les reals i que s'acoplen perfectament als foscos escenaris d'una ciutat amb aires de tomba col.lectiva. De tot això, n'ha resultat un inesperat i mortuori èxit per a una macàbrica faula sobre la mort i la venjança, "òpera prima" americana d'Àlex Proyas basada en una historieta de James O'Barr que es podria qualificar de versió "light" d'una novel.la de Stephen King.

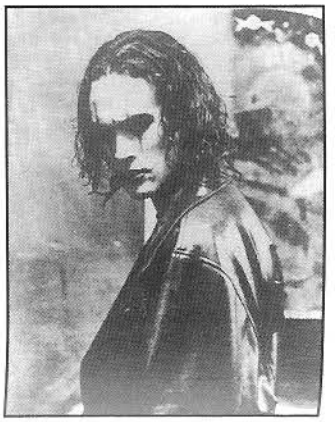

Definitivament, les "birgueries" que es fan amb la tècnica semblen quasi impossibles i la diversitat de resultats que s'obté pot anar des d'aconseguir un quasi-perfecte efecte de tridimensionalitat en uns onírics i coloristes paisatges d'animació "made in Disney", o la conversió d'un actor en un individu amb una màscara verda a la qual li poden sortir els ulls de les òrbites de forma desmesurada i la llengua li pot prendre mesures quilomètriques al més pur estil Bugs Bunny, fins a la total substitució d'un actor per un holograma bidimensional, a **El cuervo.**

Ciències

per **Carlos López Pablo**

Què són les malalties de transmissió sexual?

Les malalties de transmissió sexual són afeccions que una persona encomana a una altra durant l'acte sexual o en el decurs dels contactes corporals que hi estan relacionats.

La majoria de les malalties de transmissió sexual anomenades genèricament pels experts amb les sigles MTS, estan molt disseminades per tot el planeta, i el seu grau de contagiositat és elevadíssim.

La denominació de malalties de transmissió sexual és, no obstant, de temps recents; per això hi ha encara força gent que les desconeix. Popularment, són més conegudes com malalties venèries.

El contagi de les MTS

Les malalties de transmissió sexual es contagien, en el decurs de l'acte sexual encara que n'hi ha algunes que es poden encomanar per altres vies. I quan ens referim a l'acte sexual, l'hem d'entendre de la manera més àmplia possible.

De primer, hem d'incloure tant les relacions heterosexuals com les homosexuals. I si parlem del pas de microbis d'un cos a l'altre, hem de saber que aquesta circumstància pot produir-se en qualsevol tipus de contacte corporal.

Hi ha certes malalties de transmissió sexual que es poden encomanar fàcilment sense necessitat de cap contacte sexual. Això passa quan aquests gèrmens estan ben capacitats per a sobreviure fora de l'organisme i poden fer-ho, per exemple, en els llençols o les tovalloles què, en establir contàcte en una persona poden contagiar-la.

Algunes MTS són per exemple, la sífilis, la gonorrea o blennorràgial el xancre tou, les uretritis no-gonococciques, el limfogranuloma benigne inguinal i la candidiasi veneri. Encara que n'hi han moltes més a continuació explicarem les tres primeres que solen ser les més freqüents.

El xancre tou

El xancre tou és una malaltia de transmissió sexual produida per un bacteri, l'anomenat Haemophilus ducreyi. Normalment les zones afectades són el penis, la vagina, la vulva o la regió que envolta l'anus.

Entre només unes hores i fins a dos o tres dies després de la infecció, apareix una lesió, que es denomina xancre tou, al mateix indret en què es van instal.lar els bacteris. Aquest xancre és una ulceració de la superfície de la pell, que acostuma a presentar les vores irregulars i soltes. Com que s'infecten diferents zones alhora, acostumen a aparèixer múltiples xancres simultàneament.

El xancre originat per l'Haemophilus ducreyi és molt dolorós, mostra un fons purulent i és tou, a diferència del xancre sifilític que era indolor, dur i de color rosat a causa del pus. Encara que tots dos xancres són ben distints, els pacients afectats de xancre tou sovint ho estan també de sífilis. Per aquesta raó es fa tan important que els malalts se sotmetin a diagnòstic abans de qualsevol tractament.

Per acabar, cal assenyalar un altre símptoma molt corrent que pateixen els malalts del xancre tou. S'escau que sovint els Haemophilus ducreyi es disseminen per via limfàtica i s'instal.len en els ganglis de l'engonal. Aquests ganglis s'inflamen, s'engrosseixen i, de vegades, es poden formar cavitats al seu interior, els anomenats abscessos. De qualsevol manera, si el malalt se sotmet a diagnòstic i al tractament adequat, gairebé no apareixen símptomes i és estrany que la malaltia tingui conseqüències.

La SIDA

La SIDA o Sindrome d'Immunodeficiència Adquirida, es una malaltia infecciosa causada per un o més virus, que cursa amb una profunda alteració de la immunitat cel.lular, la qual afovereix la instauració d'altres infeccions i de malalties de pronòstic greu.

L'agent causant és el virus anomenat VIH (Virus d'Immunodeficiència Humana). El virus actua sobre els limfocits T4 (cooperadors/ inductors) i modifica la regulació de la resposta immunològica normal

El contagi és sempre per via sanguínia directa (de sang infectada a sang del receptor) o inderecta (de semen infectat a sang del receptor. El contagi orignitat per la transmissió d'altres fluids no ha estat mai prou provada.

La SIDA es contagia de la mare al fill, pero s'ha observat que en un alt percentatge de nounats els desapareix al cap d'un cart temps.

La prevenció de les MTS

La primera mesura preventiva pel que fa a les malalties de transmissió sexual és conèixer-les bé. Sabem ja que es tracta d'unes infeccions produides per diversos gèrmens, amb la característica comuna de poder encomanar-se mitjançant relacions sexuals tot i que també existeixen altres mecanismes de contagi.

Els simptomes més característics d'aquest conjunt d'afeccions són, en la dona, l'aparició fluix anormal tant en la quantitat com en el color o l'aparició de fisures, ulceracions o berrugues, amb molèsties o sense, a la zona genital; mentre que en l'home, la simptomatologia típica es basa en l'aparició d'una secreció uretral, amb pus o sense, amb dolor o no, mal o coissor durant la micció; o també en la presència d'úlceres, erosions o berrugues als genitals.

L'observació de qualsevol d'aquests símptomes ha de fer sospitar la possibilitat d'haver-se contagiat una de les malalties de transmissió sexual. Quan es tingui aquesta sospita, de primer, cal estar-se de mantenir relacions sexuals i, tot seguit consultar al metge per què efectui un diagnòstic.

La utilització de preservatiu o condó pot resultar sovint una bona precaució. Cal saber, però, que aquesta mesura preventiva només és veritablement eficaç si el preservatiu es col.loca ja en els preludis de l'acte sexual i no es retira fins que ja s'hagi acabat completament.

També resulta eficaç com a mesura profilàctica orinar després de l'acte sexual tant en els homes com en les dones. Això s'explica perquè quan l'orina passa per la uretra pot arrosegar-ne els gèrmens cap enfora. A més produeix una alteració en el medi uretral que fa més difícil la supervivència dels microorganismes a l'interior d'aquest conducte.

I, finalment, cal insistir en la importància que té la higiene, en el costum de rentar-se a consciència els genitals amb aigua i sabó. L'aigua arrosega també els gèrmens i les propietats antisèptiques del sabó són útils per atacar directament els gèrmens.

Amb tot, les distintes mesures profilàctiques exposades no donen pas una total garantia que privi del contagi d'una malaltia de transmissió sexual. El factor més important és la seguretat d'un diagnòstic i d'un tractament ben fets i precoços. Per això convé de saber quines són les tècniques més segures utilitzades per a detectar una malaltia d'aquest tipus.

MARC